

Tvyytter

2/2016

TYÖTTÖMIEN EDUNVALVONTALEHTI

TVY
25V

TE-KESKUS
TYÖNVÄLITYS
PORTAALI

HAE TYÖPAIKKAA

Hitsari	CV
Terveystoimittaja	☒
Kirjanpitiäjä	☐
Taluspäällikkö	☒
Verojuristi	☐

LÄHETÄ

TE-KOULUTUSSETELI SALDO
2 000 €

Hitsari: Alumiinihitsaaja	☒
Verojuristi: Verolait 2016	☐

LÄHETÄ

Sosiaalinen kuntoutus
ja työkyky

Työttömyyskorvausjärjestelmän
ja työnvälityksen kehittäminen

Päätoimittaja: Jukka Haapakoski

Taitto: Juha Keränen

Paino: Forssa Print Oy

Verkkolehti: tvvy.fi/wp/tvvytter

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö – TVY ry
Sörnäisten rantatie 27 C 4
00500 Helsinki
Käyntiosoite: 27 C 1b (sisäpiha)
www.tvvy.fi
toimisto@tvvy.fi
etunimi.sukunimi@tvvy.fi

Jukka Haapakoski
puheenjohtaja
puh. 050 577 2580

Juha Keränen
talous- ja järjestösihteeri
puh. 040 547 7090

Timo Krohn, lakiasiamies
puh. 040 528 2884

Tarja Heino, toimistotyöntekijä

Terveydeksi-hanke (2016–2019)

Soile Huuonen, hankepäällikkö
puh. 045 699 4234

Nina Vuorinen,
sosiaalipalveluohjaaja
puh. 045 698 6761

Ulla-Maija Kopra,
terveyspalveluohjaaja
puh. 045 699 5393
Toimipaikka: Ehyt ry:n toimisto

ISSN 2342-7531 (Painettu)
ISSN 2342-754X (Verkkojulkaisu)

Kansikuva: Juha Keränen

Seuraava lehti ilmestyy 30.9.2016.
Lehteen tarkoitettu materiaali
on oltava toimituksessa 8.9.2016
mennessä.

[https://www.youtube.com/
user/tvvyrytube](https://www.youtube.com/user/tvvyrytube)

[https://www.facebook.
com/tvvy.toimitus](https://www.facebook.com/tvvy.toimitus)

TVY ajaa Suomeen täystyöllisyyttä
ja puolustaa työttömien
taloudellista, sosiaalista ja fyysistä
oikeutta yhdenvertaiseen
kansalaisuuteen.

TVY vaikuttaa lainsäädäntöön
neuvottelemalla ja tekemällä
yhteistyötä eduskunnassa
kansanedustajien sekä työ- ja
tasa-arvo-, sosiaali- ja terveys-
ja tulevaisuusvaliokuntien,
ministeriöiden ja Ay-liikkeen kanssa
ja erilaisten työryhmien kautta.

TVY on työttömien valtakunnallinen
edunvalvontajärjestö, jolla on noin
100 jäsenjärjestöä, joissa on
noin 6000 jäsentä.

Jos sinä olet työtön tai työttömyys-
uhan alla, katso lehden viimeinen
aukeama, onko omalla alueellasi
toimintaa tai perusta uusi yhdistys.

Tvvytter

Sisällys

Jukka Haapakoski: Jonottajat eivät väistäneet ensihoitaja 4

Edunvalvonta

Asiakaslähtöisyys sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteena ... 6

Miten kehitan työ- ja toimintakykyä?

Värähtääkö Kykyviisari? 9

Käsityöpajassa opitaan työelämän taitoja 10

Massapostitusta vai työnvälityksen digitalisaatiota?..... 12

Mobiililyökokeiluvälityspalvelu maahanmuuttajille 14

Keskiaukeama

TVY 25 vuotta! 16

Yhteiskunta ja talous

Lainsäädännön muutoksia vuodelle 2016 18

Jäsenkenttä

Työharjoittelijana työttömien yhdistyksessä 20

EU:n ruoka-apukonferenssi Brysselissä 2.–3.6.2016 21

EU:n ruoka-avulla kova kysyntä Ivalossa 22

HeTy tukee työttömiä monipuolisilla palveluilla 24

Paltamo ei sammaloidu 26

Satu Taavitsainen:

Euroopan Unioni telakalle korjattavaksi 27

Työttömän elämää: Päivä vain ja hetki kerrallaan 28

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

TVY:n ESR-rahoitteinen

Terveydeksi-hanke

Tavoitteena on ohjata pitkäaikaistyöttömiä terveys- ja
sosiaalipalveluihin ja vahvistaa heidän elämänhallintaansa
sekä työ- ja toimintakykyä. Hanke kehittää mallin, jossa
kansalaisjärjestöjä voidaan hyödyntää terveystarkastuksista
ja sosiaalipalveluista tiedottamisessa ja niihin ohjaamisessa.

Hankkeelle perustetaan oma sivusto.

Sosiaalinen kuntoutus, työkyky ja digitaalisuus

TVYtteriin aiheet käyvät kiinni moninaisiin nykypäivän vaatimuksiin. Sosiaalinen kuntoutus ja työkyky sekä digitaalisuus tuovat apua työttömien arkeen.

Edunvalvontaosiossa **Jukka Haapakoski** avaa TVY:n uuden ESR-rahoitteisen Terveydeksi-hankkeen kautta EU:n ruokajakelua ja sen monisyistä ongelmakenttää.

SOSKU on THL:n vetämä hanke, jossa kehitetään sosiaali- ja terveystalujen toimintamalleja. Hanke pyörii Järvenpäässä, Laukaassa, Rovaniemellä ja Seinäjoella. Diakonia-ammattikorkeakoulu on hankkeessa osatoteuttaja.

TTL:n Kykyviisari toimii yhteistyössä mm. TVY:n Terveydeksi-hankkeen kanssa valmistamassa työkyvyn mittaria.

Vatesin **Kati Savela** avaa Vihdin Käsili-käsityöpajaa, jossa kehitysvammaisia autetaan työelämän syrjään ja jopa yrittäjiksi.

Digitalisaatio luo puitteet muutosten onnistumiselle. **Kristian Sundman** pureutuu kuvitteelliseen työnvälityspor-taaliin sekä maahanmuuttajien olemassa olevaan mobiilityöharjoitteluvälityspalveluun.

TVY 25 vuotta! Keski-aikeamallala käydään lyhyesti läpi TVY:n esihistoriaa vuodesta 1976 lähtien aina tähän hetkeen saakka. TVY rekisteröitiin vuonna 1991.

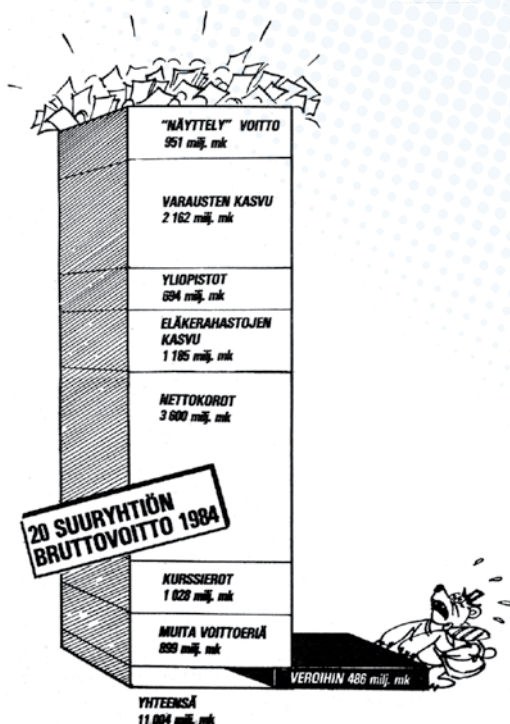
Yhteiskunta- ja talousosiossa TVY:n lakimies **Timo Krohn** avaa vuoden 2016 lainsäädännön muutoksia, jotka vaikuttavat työttömän arkipäivään.

Jäsenkennäosiossa ensimmäisenä aiheena on EU:n ruokajako. Apua antavat yli puolet TVY:n jäsenyhdistyksistä. Ivalon Seudun Työttömien yhdistys on pohjoisin paikka, missä sitä tapahtuu. Työ on tärkeää ja ruoka saavuttaa vähäosaisia.

Maaseutuviraston markkinatukiosaston ylitarkastaja **Sari T. Niemi** kertoo lyhyesti EU:n ruoka-apukonferenssin 2.-3.6.2016 kulkua Brysselissä. Mukana oli myös allekirjoittanut.

Helsingin Työttömät HeTy ry ei jaa EU:n ruokaa, mutta heillä on jaossa keran viikossa leipää ja toisinaan muuta elintarviketta. HeTy tunnetaan kuitenkin kaikkein parhaiten laadukkaasta opetuksesta. Tietokonetaitojen lisäksi yhdistys tarjoaa erilaisia kielikylpyjä, luontoretkeä, ajankohtaisiin aiheisiin pureutuvia viikkotapaamisia sekä ruokala- ja kahvilapalveluja. HeTyllä on myös oma tietokoneopetusluokka, missä on mahdollista opiskella itsenäiseen tahtiin.

Juha Keränen
TVY:n talous- ja järjestösihteeri

Karenssisanomien 2/1985

Jonottajat eivät väistäneet ensihoitajia

Kesän yksi mieleenpainuvuin uutinen oli, kun iäkäs nainen kuoli kesken ruokajakelun Kuopiossa. Iltasanomien, 28.7. mukaan ”jonottajat eivät väistäneet ensihoitajia.” Olin ja olen edelleen järkyttynyt siitä, kuinka ajattelemattomasti ihmiset käyttäytyivät! Mitä tästä pitäisi ajatella? Vaikka tapahtuma ei ollut TVY:n jäsenyhdistyksessä, TVY jäsenjärjestöineen on Suomen suurin EU-ruuan jakelija.

Kun asetan itseni jonottajan asemaan, niin mieleen tulee seuraavia asioita. Jonottaminen on hermostuttavaa, ja toistuva ruuan jonottaminen, jos mikä, on itsetuntoa nakertavaa. Voisihan sitä aikaansa muutenkin käyttää – ihminen kävi kuussa jo vuonna 1969. Eikö tämä milloinkaan lopu?

Ympärillä olevat ihmiset ovat enemmän tai vähemmän stressaantuneita. Riittääkö ruokaa kaikille? Kaikki haluat pois. Mitta on täynnä, ennen kuin ollaan edes paikan päällä.

Ruokajakelu kiteyttää köyhyyden ja tekee sen näkyväksi – ainakin jonottajalle. Mutta, jos on itse niin köyhä, niin köyhyyttä haluaa ajatella niin vähän kuin mahdollista.

Ennen kuin tiesin työttömien yhdistyksistä, otin opintotuen loputtua seurakuntaan yhteyttä, ja kyselin, missä sitä ilmaista ruokaa jaetaan. En saanut sähköpostiini edes vastausta! Kyllä se pisti miettimään, kuinka yksin ihminen voi joskus olla. Löysin sitten sosiaalitoimen. Eivät halunneet tukea opiskelujani, mutta rahaa sieltä sain muutaman tärkeän kuukauden, että sain opintoni päätökseen.

Nuorena tuollaiset kokemukset voivat olla käännteentekeviä. Minulle kävi niin, että sisuuntuneena lähdin työttömien yhdistystoimintaan mukaan. Ei tarvinnut enää harmitella yksin. Muitakin unelmia oli.

Ruokajakelu on lähtökohtaisesti nöyryyttävää yltäkyläisessä Suomessa. Kyllä Suomen pitää pystyä parempaan. Töitä pitää järjestää kaikille halukkaille – silloinkin, kun talous on heikkona. Suomessa on siihen varaa. Muusta voidaan säästää, mutta viimesijaiset työpaikat kannattaa turvata jo yhteiskuntarauhan nimissä, jos ei inhimillisyyttä riitä perusteeksi. Työllä turvataan myös palvelut.

Suomen hallitus on valinnut toisen tien. Työllisyys on ykköstavoite, mutta lääkkeenä on mm. työttömien kansalaisoikeuksien polkeminen – työttömyysturvan heikentäminen ja työllisyysmäärärahojen vähentäminen. Talouden heikko vetovoima käännetään työvoiman ja työttömien syyksi. Etenkin pitkäaikaisyöttömät joutuvat heikon talouden viimesijaisiksi maksumiehiksi. Maksu otetaan pienempinä ruokakasseina, korkeampana vuokrana, kalliimpina terveysmaksuina ja subjektiivisen päivähoidon oikeuden rajaamisena. Tulevat sukupolvet maksavat syrjäytymisellään, kun ovat jääneet kaikesta ns. normaalista paitsi.

Pitkäaikaistyöttömiä on lähes yhtä paljon kuin 90-luvun lamassa. Pitkäaikaistyöttömien määrä suhteessa kokonaistyöttömyyteen ei ole koskaan ollut näin korkealla. Hallituksen on nyt investoitava kaikin mahdollisin keinoin, että pitkäaikaistyöttömille saadaan töitä.

Järkeä käteen! Talouden sopeuttamiskeinot ja kannustinloukkujen purut yms. viilaukset ehkä vaikuttavat tai ehkä eivät vaikuta työllisyyteen. Silloin kun on hätä, ei jaksaa odotella talouden muutoksia – joillakin ei ole välttämättä voimia avata oman asuntonsa ovea.

Ruokajakeluun osallistuville ihmisille haluan sanoa, että muistakaa oma ihmisyyttä ja periaatteet vaikeuksien edessä ja huomioikaa muidenkin tarpeet. Ruokajakelu on viimesijainen turva. Ette ole sitä, mitä muut teistä ovat mieltä, vaan mitä itse elämältänne haluatte. Tarttuka oman elämänne mahdollisuuksiin ja tehkää maailmasta parempi itsellenne ja muille.

Ja jos kokee, että tarvitsee jonkun jonka kanssa keskustella, työttömien yhdistyksissä on muitakin ihmisiä, jotka ymmärtävät ja voivat auttaa. Lisäksi TVY:ssä on käynnistynyt Terveystietosi-hanke, jossa sosiaali- ja terveyspalveluohjaajat antavat tarvittaessa ammattitaitoista apua. He tulevat vierailemaan teidän yhdistyksessänne!

Valoa pimeneviin syksyn iltoihin,

Jukka Haapakoski
TVY:n toiminnanjohtaja

Asiakaslähtöisyys sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteena

Sosiaalinen kuntoutus määriteltiin ensimmäistä kertaa keväällä 2015 uudistuneessa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014). Sosiaalisessa kuntoutuksessa asiakkaan tarpeiden huomioiminen on olennaista. Uuden sosiaalista kuntoutusta koskevan pykälän tavoitteena on muun muassa ollut lisätä palveluiden asiakaslähtöisyyttä ja asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnin kokonaisvaltaisuutta.

Sosiaalisen kuntoutuksen käytännön toteutustavat eivät ole lain voimaantumisen jälkeen kuitenkaan vielä olleet kovin selkeät. Uudessa sosiaalihuoltolaissa sosiaalisella kuntoutuksella tarkoitetaan sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön keinoin annettavaa tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. Käytännössä sosiaalinen kuntoutus voi sisältää monenlaista toimintaa ja palveluita.

Lain määritelmän mukaan sosiaaliseen kuntoutukseen kuuluu:

1. sosiaalisen toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen selvittäminen
2. kuntoutusneuvonta ja -ohjaus sekä tarvittaessa kuntoutuspalvelujen yhteensovittaminen
3. valmennus arkipäivän toiminnoista suoriutumiseen ja elämänhallintaan;
4. ryhmätoiminta ja tuki sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin
5. muut tarvittavat sosiaalista kuntoutumista edistävät toimenpiteet

Nuorten sosiaalisella kuntoutuksella tuetaan nuorten sijoittumista työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikkaan sekä ehkäistään näiden keskeyttämistä.

Sosiaalisen kuntoutuksen välineitä voivat olla yksilöllinen tuki ja lähityö (kuten kotikäynnit, mukana kulkeminen ja tuki omien asioiden hoitamiseen), erilaiset toiminnalliset ryhmät, vertaistuki, osallistuminen vapaaehtoistoimintaan ja työtoiminta.

Se, mitä välineitä sosiaalisessa kuntoutuksessa käytetään, riippuu asiakkaan tarpeista. Asiakas saa sosiaaliohjauksessa neuvoja palvelujen käytössä ja eri tukimuotojen yhteensovittamisessa. Asiakkaan sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus rakennetaan sosiaalityössä, ja se sovitetaan yhteen muiden toimijoiden tarjoaman tuen kanssa.

Sosiaalisen kuntoutuksen toteuttamisessa on myös tärkeää sovittaa toteutus yhteen lääkinnällisen, ammatillisen ja kasvatuksellisen kuntoutuksen kanssa, ja selvittää mahdollisuudet saada kuntoutusta esimerkiksi terveyspalvelu-

järjestelmässä, työ- ja elinkeinohallinnossa tai järjestöjen kuntoutus- ja sopeutusvalmennustoiminnassa. Tarvittaessa sosiaaliseen kuntoutukseen voidaan yhdistää päihde- ja mielenterveyshoito sekä muut tarvittavat tukitoimet.

Sosiaalinen kuntoutus on käsitteenä varsin laaja ja sitä käytetään eri merkityksissä ja yhteyksissä. Tällä hetkellä sosiaalisen kuntoutuksen palvelut rakentuvat paikallisten tarpeiden ja käytäntöjen pohjalta. Sosiaalisen kuntoutuksen järjestämiseen ei ole vielä kehittynyt yhteisiä toimintamalleja. Toimenpiteiden lisäksi kyse on myös kuntoutuksen työotteesta. Jotta sosiaalisen kuntoutuksen toteutus olisi aidosti asiakaslähtöistä, tulee kehittää uusia työtapoja ja palveluita. Näiden lisäksi myös palvelupolkuja ja verkostoyhteistyötä täytyy kehittää.

SOSKU:ssa kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa

Sosiaalisen kuntoutuksen valtakunnallisessa kehittämishankkeessa (SOSKU) sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkaat ja ammattilaiset kehittävät yhdessä sosiaalista kuntoutusta. Sosiaalisen kuntoutuksen tutkimus ja koulutus tukevat hankkeen kehittämistyötä

Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja osatoteuttajien rahoittamassa hankkeessa ovat mukana THL, Diakoniamammattikorkeakoulu, Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (FSHKY), Jyväskylän kaupunki, Järvenpään kaupunki, Kuntoutussäätiö, Laukaan kunta, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Mikkelin kaupunki, Rovaniemen kaupunki, Seinäjoen kaupunki ja Vantaan kaupunki.

Yhteiskehittämisessä lähtökohtana on ammattilaisen ja asiakkaan välinen vastavuoroinen suhde. Verkostoihin perustuva yhteiskehittäminen on tehokasta joustavuutta vaativissa haasteissa ja tehtävissä sekä toimintatapojen ja palveluiden uudistamisessa. Yhteiskehittäminen muuttaa ammattilaisten ja asiakkaiden rooleja ja valta-asemia, ja siinä hyödytään erityisesti asiakkaiden kokemusperäisestä tiedosta. SOSKU-hankkeessa on mukana myös kokemusasiantuntijoita.

SOSKU SOSIAALISEN KUNTOUTUKSEN KEHITTÄMISHANKE

SOSKU-hanke:
www.thl.fi/sosku

SOSKU

kehittää sosiaalista kuntoutusta

Sosiaalisen kuntoutuksen valtakunnallisessa kehittämishankkeessa (SOSKU) sosiaali- ja terveyspalveluiden ammattilaiset ja asiakkaat ideoivat, luovat, kehittävät ja testaavat yhdessä sosiaalisen kuntoutuksen toimintamalleja. Tutkimus ja koulutus tukevat kehittämistyötä.

SOSKU-hanketta toteuttavat Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Diakonia-ammattikorkeakoulu, Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (FSHKY), Jyväskylän kaupunki, Järvenpään kaupunki, Kuntoutussäätiö, Laukaan kunta, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Mikkelin kaupunki, Rovaniemen kaupunki, Seinäjoen kaupunki ja Vantaan kaupunki.

Hanketta rahoittavat Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja osatoteuttajat.

Lisätietoa hankkeesta www.thl.fi/sosku

Kestävää kasvaa ja työtä -ohjelma

Tutkimusta sosiaalisesta kuntoutuksesta

SOSKU-hanke toteutti helmikuussa 2016 kuntakyselyn sosiaalihuoltolaista ja sosiaalisesta kuntoutuksesta. Kyselyn yhteinä tavoitteena oli selvittää kuntajohtajien näkemyksiä siitä, miten sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalinen kuntoutus käytännössä toteutuu kunnissa. Tulokset julkaistaan syksyllä 2016. Kunnissa sosiaalinen kuntoutus määriteltiin käytännön näkökulmasta monella eri tavalla. Yhteistä oli se, että sosiaalinen kuntoutus nähtiin asiakkaan tarpeista lähtevänä moniammatillisena ja monimuotoisena konkreettisena palveluna. Kuntouttaa työtoimintaa pidettiin tärkeänä osana sosiaalista kuntoutusta.

Järvenpäässä järjestetään lähivertaiskoulutusta

Järvenpään SOSKU-hankkeen osahankkeessa on kehitetty koulutus kaikille lähivertaisuudesta eli läheisten tukemisesta ja auttamisesta kiinnostuneille. Lähivertaisuutta lähestyttiin erilaisten teemojen kautta: oman kokemuksen hyödyntäminen, konkreettinen auttaminen ja teot, tasavertaisuus ja vastavuoroisuus sekä erilaiset vuorovaikutustaidot, kuten vertaissuhteen luominen. Koulutuksessa pohdittiin myös omaa jaksamista ja aikaa.

Kokemusasiantuntija ja lähivertainen, sosiaalisen kuntoutuksen asiakas suunnittelivat koulutuksen yhdessä Järvenpään ja Kuntoutussäätiön SOSKU-hanketyöntekijöiden kanssa. Kuntoutussäätiö tukee sosiaalisen kuntoutuksen yhteiskehittämistä osahankkeissa. Hanketyöntekijät olivat koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa taustatukena ja ideoivat sisältöä yhdessä kokemusasiantuntijoiden ja asiakkaiden kanssa.

Laukaassa taide tuo uutta näkökulmaa

Laukaan osahankkeessa on käytetty taideperusteista työskentelyä yksilö- ja ryhmätapaamisissa. Kuntouttavan työtoiminnan ryhmässä itsetunto-teemaa käsiteltiin valokuvauksen avulla ja psykiatrian poliklinikan ryhmässä tehtiin väri-liike-kollaasi aikakauslehdessä kuvasta. Hankkeeseen palkattu valokuvaaja oli hanketyöntekijän työparina yksilötyöskentelyssä ja asiakasperheissä.

Yksilötyöskentelyssä asiakkaat muun muassa valitsivat itselleen merkityksellisiä kuvauskohteita lähiympäristöstä yhteistyössä valokuvaajan kanssa. Kuvien pohjalta käytiin keskustelua asiakkaan tavoitteista. Ryhmässä itsetuntoa käsiteltiin itsensä kuvaamisen kautta. Ajatuksena oli, että jokainen voi nähdä itsessään jotakin myönteistä joko omakuvan tai symbolisen kuvavalinnan kautta.

Rovaniemellä lisää yhteisöllisyyttä nuorille

Rovaniemen SOSKU-osahankkeessa on järjestetty toimintakioskitoimintaa keran viikossa peruskoulun ruokavälitunnilla. Hankkeen työntekijät ideoivat toimintakioskia yhdessä koulun henkilökunnan kanssa tuleville seitsemäsluokkalaisille tehtyjen haastattelujen pohjalta. Haastatteluissa kävi ilmi, että seitsemäsluokkalaisille tärkeää koulussa ovat välitunnit ja kaverit.

Toimintakioski tuo yhteisöllisyyttä ja toiminnallisuutta nuorten arkeen. Nuoret ovat myös olleet mukana suunnittelemassa ja ohjaamassa toimintakioskia. Kioskin toimintoihin pystyy helposti sisällyttämään kaveritaitoihin liittyvää toimintaa, positiivisen palautteen antamista sekä koulu- ja yksilöhyvinvoinnin tukemista.

Seinäjoen bänditoiminta ulottuu vapaa-ajalla

Seinäjoen SOSKU-hankkeen osahankkeessa on vuoden alusta lähtien järjestetty kaikille avointa Kombi-bänditoimintaa yhteistyössä Seinäjoen kansalaisopiston ja kaupunginkirjaston kanssa. Tiistaisin bändin jäsenten valitsemia kappaleita opetellaan kansalaisopiston ohjaajan opastuksella ja torstaisin harjoitellaan kirjaston bänditiloissa. Bändillä on ollut keikkoja kaupungin tapahtumissa, paikallisella Rytmikorjaamo-klubilla ja Siivouspäivässä.

Bändin jäsenenä on asiakkaita, joilla on kulttuuri- ja musiikkipuolen osaamista. Asiakkaat ovat sitoutuneet ryhmään hyvin ja soittavat keskenään myös vapaa-ajalla. Settilistaa mietitään keikkapaikan mukaan. Ajatuksena bänditoiminnassa on, että tuodaan musiikkia kaupunkilaisille. Samalla Kombissa mukana olevat saavat bänditoiminnasta voimaa omaan elämäänsä.

Sosiaalinen kuntoutus ja valtakunnallinen koulutus

Diakonia-ammattikorkeakoulun osahankkeessa luodaan sosiaalisen kuntoutuksen valtakunnallinen koulutuskokonaisuus ja oppimisverkosto, jotka tukevat sosiaalisen kuntoutuksen uudistamista. Koulutuksen ja oppimisverkoston avulla tuloksia levitetään paikallisesti ja valtakunnallisesti.

Valtakunnallinen sosiaalisen kuntoutuksen oppimisverkosto valtavirtaistaa uusia sosiaalisen kuntoutuksen toimintatapoja ja osallistuu sosiaalisen kuntoutuksen lainsäädännön toimeenpanoon.

Tällä hetkellä on menossa avoin teematyö, jossa kehitetään sosiaalista kuntoutusta keskustelujen ja muilta toimijoilta oppimisen kautta. Avoin teematyöprosessi sopii kaikille toimijoille ja hankkeille, jotka työskentelevät sosiaalisen kuntoutuksen parissa. Prosessi tarjoaa mahdollisuuden jakaa ajatuksia vuorovaikutteisilla oppimisen foorumeilla muille sekä oppia muilta vastaavaa työtä tekeviltä.

Jarno Karjalainen

KUNNIOITTAVASTI KÖYHYDESTÄ

Uusi **Kunnioittavasti köyhydestä** -tunnustus journalisteille

Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-Fin jakaa Kunnioittavasti köyhydestä -tunnustuksen journalisteille, jotka ovat tehneet juttuja kunnioittavasti sekä sosiaalisia ja taloudellisia syitä analysoiden köyhydestä ja köyhyyttä kokeneiden elämästä.

Palkinnon saajat valitsee köyhyyttä kokeneista koostuva raati.

Ilmoita yllä olevaan kuvaukseen sopiva kirjoitus, kuva tai ohjelma (oma tai jonkun toisen tekemä) mukaan kilpaan 31.10.2016 mennessä! Jutut voivat olla julkaistu niin lehdissä, radiossa, televisiossa kuin verkkomediassakin. Lisätietoa: www.eapn.fi

Miten kehitän työ- ja toimintakykyä? Värähtääkö Kykyviisari?

Toimintakyky ymmärretään meneillään olevissa ESR-hankkeissa useimmiten yksilön fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn kokonaisuutena. Kapeimmillaan käsite nähdään vain henkilön fyysisenä kuntona ja yleisenä aktiivisuutena.

Työkyky määritellään tasapainona yksilön voimavarojen ja työn välillä. Työkykyä kuvataan myös henkilön valmiuksina, vahvuksina ja selviytymiskeinoina, jotka mahdollistavat hänen työllistymisensä. Toiminta- ja työkyky voidaan erotellakin, esimerkiksi näin:

Liitämme toimintakyvyn enemmän sosiaaliseen kuntoutumiseen (elämän hallinta, sosiaaliset taidot jne.) ja työkyvyn ammatilliseen kuntoutumiseen (fyysinen toimintakyky, työn tekemiseen liittyvät taidot). Toki näitä kahta ei voi täysin erottaa toisistaan. (Kykyviisari-koulutukseen osallistuja)

Osallisuutta ESR-hankkeissa kuvataan omakohtaiseksi, tunteisiin perustuvaksi, merkityksellisyyden kokemukseksi yhteisöön kuulumisesta ja omista vaikutusmahdollisuuksista sekä kyvyksi toimia yhteisössä sekä olla aktiivinen. Osallisuus tuottaa näin kokonaisvaltaista hyvinvointia ja estää syrjäytymistä. Jos osallisuus vähenee, niin riski syrjäytyä lisääntyy.

Osallistumista yhteisön toimintaan, yksilön mahdollisuuksia hyödyntää toimintakykyä arjessa. (Kykyviisari-koulutukseen osallistuja)

Työ- ja toimintakyvyn sekä osallisuuden määrittelyt perustuvat ESR-hankkeissa tehtyihin kuvauksiin. Hankkeet ovat olleet mukana Työterveyslaitoksen Kykyviisari-menetelmän koulutuksissa. Näihin hankkeisiin osallistuvat työikäiset työelämän ulkopuolella olevat henkilöt eri puolella maata.

Vastausten kirjo on laaja. Vastausten perusteella jäi mietityttämään, kenen tai minkä pitäisi muuttua hankkeiden vaikutuksesta, jotta toiminta- ja työkyky voisi parantua. Pitäisikö yksilön vai ympäristön muuttua – vai molempien, jotta työ- ja toimintakyky voisi lisääntyä? Osa ESR-projekteista tavoittelee sitä, että työtä vailla olevan henkilön kyvyt ja taidot kehittyvät hankkeen aikana. Toisissa hankkeissa tuetaan ja ohjataan osallistujia ja etsitään ratkaisuja yhdessä. Toisissa hankkeissa kehitetään toimintaympäristöä, jotta se vastaisi paremmin kunkin yksilön tarpeita.

Ratkaisukeskeinen lähestyminen on tärkeää. Myös Maailman terveysjärjestö (WHO) korostaa terveyden edistämisen viitekehyksessä ratkaisukeskeisyyttä ja myönteisten, voimavaroja lisäävien tekijöiden, esiin nostamista ja korostamista. Terveyden edistämisen tavoitteena onkin vaikuttaa sekä yksilöihin, yhteisöihin että ympäristöön, jotta ne tukevat terveyttä.

Työ- ja toimintakykyyn läheisesti liittyvää terveyskäyttäytymistä on viime vuosina tarkasteltu myös terveyden pääoman näkökulmasta. Olemassa olevan tiedon mukaan terveyteen ja toimintakykyyn vaikuttavat valinnat ovat yhdistelmä taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista pääomaa. Kulttuurisidonnainen toiminta, tietämys ja asenteet vaikuttavat siten omalla ainutlaatuisella tavallaan terveyden pääomaan. Keskustelu työ- ja toimintakyvystä sekä sosiaalisesta osallisuudesta ja niiden kulttuurisista määreistä on siten kiinnostava myös väestöryhmien välisten terveyserojen kaventamisen näkökulmasta. Mikä edesauttaa työtöntä tekemään sellaisia valintoja, jotka pitkällä tähtäimellä edistävät tai heikentävät hänen työkykyään? Mikä merkitys toimintaympäristöllä on?

Kykyviisaria kehitetään moniammatillisena yhteistyönä yhdessä käyttäjien kanssa ja myös edellä kuvatun kaltaisia teemoja otetaan huomioon. Tavoitteena on, että menetelmä palvelee sekä ESR-hankkeita että hyödyttää työelämän ulkopuolella olevia työikäisiä oman toiminta- ja työkykynsä kehittämisessä.

Keskustelu aiheesta jatkuu Facebookissa. Tule mukaan ”Kykyviisari – keskustelua ja kehittämistä” – ryhmäämme. Ryhmä on julkinen keskusteluforummi ja avoin kaikille. Löydät meidät Facebookista Kykyviisari-hakusanalla.

Anne Salmi, Merja Turpeinen,
Laura Hakumäki ja Nina Nevala
Työterveyslaitos
kykyviisari@ttl.fi
www.ttl.fi/kykyviisari

Käsityöpajassa opitaan työelämän taitoja

Vihdin Kisällissä kehitysvammaisten työskentely on tavoitteellista. Jokainen haastetaan valmiuksiensa mukaan oppimaan jatkuvasti uutta. Käsityöt päätyvät taiteilijoille tai tavallisten ihmisten koteihin.

Lahden muotoiluinstituutista valmistunut muotoilija, nykyisin Aalto yliopiston opiskelija suunnitteli RUG-graffitilla koristellun ryijyn, joka toteutettiin Kisällissä. Ryijy on herättänyt kiinnostusta Saksassakin, jossa suunnittelija on pitänyt näyttelyä.

Kangaspuut ovat selvästi tuttu työväline **Johanna Tuunaiselle**, joka kutoo porkkananväristä mattoa keskittyneesti ja tarkasti. Päivän ohjelma on juuri käyty yhdessä läpi Kädentaitojen työpaja Kisällissä työskentelevien kesken ja jokainen on päässyt oman projektinsa pariin.

Annamari ja Mauno Pajusen Vihdin Kisälli ja sen käsityöläisyysmalli on luotu vuonna 2005. Se sai alkunsa Pajusten ajatuksesta, että kehitysvammaisten yhteisössä on kaikilla taitoja, joita voi oikeissa olosuhteissa kehittää. Tämä tavoitteellinen tekeminen ja oppiminen ja sen tuotokset ovat tapa liittyä yhteiskuntaan ja lähiympäristöön ja saada työpäiviä vastaavaa rytmiä elämään.

– Valmistamme sekä tilaustöitä että omia tuotteita. Omat myymme esimerkiksi myyjäisissä, markkinoilla, verkko-kaupassa, käsityöyhteisöjen nettikaupassa tai suoraan toimipaikastamme Vihdin kirkonkylässä. Tuotot menevät yhteiseen virkistyskassaan. Sen turvin teemme matkoja kotimaassa tai ulkomailla, Annamari Pajunen kertoo.

Rahojen käytöstä päätetään yhdessä työtoimintaan osallistuvien kanssa. Matka liittyy yleensä senhetkiseen teemaan. Jos työn alla on ryijyn valmistaminen, tutustumisretki voi suuntautua Helsinkiin tai vaikka Hollantiin ryijynäyttelyyn.

Kisällin käsitöiden tekijöistä vanhimmissa ei ole ammatillista koulutusta, nuoremmilla kyllä. Tekemällä opittuja taitoja on silti kaikilla. Työpajatoiminta alkoi kutomisesta ja on laajentunut muun muassa ryijyn sitomiseen, serigrafioihin ja värjäykseen.

Tilaustöitä taiteilijoille

Pajuset ovat työskennelleet kehitysvammaisten parissa yli 20 vuotta. Kisällin konsepti on muotoutunut kokemuksen myötä.

Parhailtaan työtoiminnassa on kymmenen ihmistä, joista viisi asuu yrityksen asumisyksikössä Harjulanmäellä.

Ohjaajia on kaksi, käsityö- ja työtoiminnan ohjaaja. Pajuset itse tuovat yhteisöön pedagogiikan asiantuntemusta. Annamari Pajunen on myös työvalmentaja. Joillakin asiakkaista on henkilökohtainen avustaja tai vapaaehtoisia tukemassa käsitöiden tekemistä.

– Teemme yhteistyötä taiteilijoiden ja ammattisuunnittelijoiden kanssa. He ohjeistavat meitä, miten monimutkaiset tai hankalat työt voidaan toteuttaa. Valmistamme taiteilijoiden tai taiteilijoiksi valmistuvien suunnittelema töitä pajassamme, Annamari Pajunen kertoo.

– Kun taiteilija tilaa meiltä suunnitteleman työn, valmistaudumme perinpohjaisesti. Harjoittelemme ensin tekniikkaa ja vasta kun se on hallussa, aloitamme itse työn.

Pajusten pedagogiikkaan kuuluu muun muassa se, että oppimiselle on annettava aikaa. Ei saa olla kiire saada aikaan valmista. Omaan työtehtäväänsä voi myös vaihtaa, ellei se ala sujua tai tuntuu vastenmieliseltä. Myös narratiivisuus eli tekemisen sanoittaminen tukee oppimista. On hyvä käydä suullisesti läpi, mitä jo osaa ja mitkä ovat seuraavat tavoitteet.

Tavoitteena toiminimi

Yksi kisälliläisistä toimii yrittäjän tavoin, omat työnsä suunnitellen. **Sini Grönroos** myy tuotteitaan ja saa tuotot itselleen. Tukea käytännön asioiden hoitamiseen hän saa Kisällistä. Artesaaniksi opiskellut Grönroos on harkinnut myös toiminimen perustamista.

– Siksi opiskelen nyt liiketaloutta, hän kertoo.

– Sini on esimerkki siitä, että kehitysvammaisen henkilön edellytyksiä tukeamalla hän voi saavuttaa samanlaisen ammatillisen aseman esimerkiksi yrittäjänä kuin kuka tahansa, Pajuset toteavat.

Annamari ja Mauri Pajunen toivovat yhä useamman kehitysvammaisen tai muuten vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevan pääsevän osalliseksi työelämään. Usein he jäävät niin sanottuun työtoiminnan pullonkaulaan, vaikka useiden taidot riittäisivät oikeaan palkkatyöhön. Kaikilla ei siihen tosin ole motivaatiota, vaikka taitoja olisikin.

Annamari Pajunen johtaa Kisälliä miehensä kanssa. Näkemys kehitysvammaisten tavoitteellisesta ohjauksesta uusien taitojen omaksumiseen on syntynyt kahdenkymmenen vuoden aikana.

Aleksi Kämärä ristipistotyön parissa.

Johanna Tuunaisella on työn alla kaksi porkkananväristä mattoa, jotka ovat hänen itse suunnittelemaansa malleja.

Kisällin kaltainen työtoiminta antaa tekijälleen sosiaalisten suhteiden ja päivärytmin lisäksi tyydytystä uusien taitojen oppimisesta. Ja kun omat tuotteet käyvät kaupaksi, tekijä näkee, että hänen työnsä jälkeä arvostetaan.

Opinnollistamisella osia ammattitutkinnosta

Kisällissä on vakituisten tekijöiden lisäksi harjoittelijoita, esimerkiksi sosiaalialan tai artesaaniopiskelijoita, jotka suorittavat siellä työssäoppimisjaksonsa. Konsepti kiinnostaa myös kansainvälisesti: esimerkiksi European Volunteer Servicen kautta osallistui juuri kaksi nuorta Kisällin toimintaan vuoden ajan, Ranskasta ja Saksasta. Heille tarjottiin majoitus, tutustumista Suomen kulttuuriin, kieleen ja paikalliseen toimintaan ja taskurahaa. Ohjelmalla ehkäistään Euroopan laajuisesti nuorten syrjäytymistä.

Kisällissä on otettu käyttöön myös niin sanottu opinnollistaminen.

- Teemme yhteistyötä Luksian, Länsi-Uudenmaan ammattiopiston kanssa. Heillä on määritelty, mitä vaaditaan jonkin opintokokonaisuuden osaamiseen. Meillä on parhaillaan kolme asiakasta, jotka suorittavat opintopisteitä tällä tavoin. Kun olemme harjoitelleet vaadittujen kriteerien täyttämistä, henkilö menee Luksiaan antamaan näytön osaamisestaan ja suorittaa siten tutkinnon osan. Erona tavanomaiseen opiskeluun on, että oppiminen tapahtuu täällä, ei oppilaitoksessa, Annamari Pajunen selittää opinnollistamisen prosessia.

Myös Kisällin ohjaajien työtä helpottaa, kun kunkin tekijän tavoitteet on konkreettisesti määritelty, joko osana opinnollistamista tai Kisällissä sovitua henkilökohtaista kehittymistä.

Kangaspuiden kalke jatkuu kiihkeästi. Jokavuotisille Vihdin Vuosisatamarkkinoille valmistuu vielä monta myytävää mattoa, ryijyä ja tilkkutyötä.

Kati Savela
Vates-säätiö

Massapostitusta vai työnvälityksen digitalisaatiota?

Valtiovarainministeriön verkkosivuilla todetaan digitalisaatiosta seuraavaa, ”digitalisaatio luo omalta osaltaan puitteet muutosten onnistumiselle. Se haastaa meidät kyseenalaistamaan olemassa olevat toimintatavat ja luomaan ne uudelleen, entistä toimivammiksi ja joustavammiksi”. Olisi ehkä korkea aika, että edellämainitut sanat myös tarkoittaisivat jotain konkreettista valtiohallinnossa ja erityisesti Työ- ja elinkeinoministeriössä.

Välillä kun suomalaista työllisyyspoliittista keskustelua seuraava, niin väkisin joutuu kysymään itseltään, että kenen etua edunvalvontakoneistot tässä yhteiskunnassa loppujen lopuksi ajavat kun työttömyydestä on puhe. Fakta on kuitenkin se, että TE-toimistojen työnvälitystä ja työllistämisen tukipalveluita ei aidosti arvioida tai mietitä työttömän, ja vielä vähemmän pitkäaikaistyöttömän näkökulmasta.

TVYtter lehdessä 2/2015 referoitiin lyhyesti Yle ”Silminnäkiä” ohjelmaa ”Tuhat työhakemusta”. Tämän jälkeen aiheesta on valitettavasti tässä yhteiskunnassa oltu hyvin hiljaa. Samanaikaisesti eräät yhteiskuntavaikuttajat käytännössä taputtavat ja hurraavat vierestä. Vai mitä sanotte seuraavista lainauksista?

Nordean pääekonomisti **Aki Kangasharju** on Helsingin Sanomissa 18.8.2015 todennut seuraavaa hallituksen toteuttamaan työtulovähennyskorotuk-

seen liittyen. ”Tämä on sitä, mitä Suomi tarvitsee. Suomi tarvitsee ihmisille kannustumia lähteä sohvallaan pohjalta töitä etsimään. Työtulovähennys kannustaa ihmisiä ottamaan vastaan pieniä työtehtäviä, kuten osa-aikaista työtä. Kun työtulovähennystä jonkin verran lisätään, niin kannustinongelmaa siirretään eteenpäin niille, jotka haluaisivat puolipäivätyöstä kokopäivätyöhön”.

Kelan pääjohtaja **Liisa Hyssälä** toteaa Iltä-Sanomien mukaan 5.12.2015, ”että nykyinen sosiaaliturva ei kannusta työntekoon” tai, että ”työnteko ei kannata alle 2 600 euroa kuussa”.

Keskustelussa annetaan täten usein ymmärtää, että sosiaaliturvan ”kannustinloukut” olisivat jonkinlainen oleellinen ongelma kansantaloudelle. Tämä on lähinnä surkuhupaisaa. Tulosten suojaosa on tietenkin hyvä, ongelma vain on se, että esim. 300 euron suojaosatuojen pitäisi olla säännöllisiä niin, että työtön myös säännöllisesti saisi laskut maksettua. Oheisen Kela-taulukon mukaan voi-

Työtuloja samanaikaisesti Kelan työttömyysturvan kanssa saaneet kuukausittain 2013-2015					
Kuu- kausi	Kelan työt- tömyys- turvan *) saajat yhteensä	Työ- tuloja saa- neet yht,	Työ- tuloja saa- neiden osuus, %	Sovi- teltu etuus	Täysi etuus (tulot alle suoja- osan)
2013-01	175 636	12 810	7,3	12 810	
2013-02	177 696	12 230	6,9	12 230	
2013-03	182 008	13 209	7,3	13 209	
2013-04	185 356	13 683	7,4	13 683	
2013-05	185 263	13 533	7,3	13 533	
2013-06	175 970	12 232	7,0	12 232	
2013-07	183 390	12 072	6,6	12 072	
2013-08	186 938	11 586	6,2	11 586	
2013-09	183 244	12 343	6,7	12 343	
2013-10	188 468	14 010	7,4	14 010	
2013-11	189 822	14 435	7,6	14 435	
2013-12	189 555	14 058	7,4	14 058	
2014-01	200 751	15 365	7,7	14 134	1 231
2014-02	200 665	16 032	8,0	11 724	4 308
2014-03	206 610	18 795	9,1	13 646	5 149
2014-04	207 021	19 437	9,4	14 308	5 129
2014-05	204 830	20 140	9,8	14 782	5 358
2014-06	202 391	19 582	9,7	14 575	5 007
2014-07	207 920	19 370	9,3	14 335	5 035
2014-08	208 888	18 412	8,8	13 555	4 857
2014-09	207 967	20 408	9,8	15 092	5 316
2014-10	211 022	22 123	10,5	16 421	5 702
2014-11	208 365	21 833	10,5	16 109	5 724
2014-12	214 258	22 350	10,4	16 345	6 005
2015-01	220 263	22 824	10,4	16 573	6 251
2015-02	220 405	21 651	9,8	15 560	6 091
2015-03	226 775	24 041	10,6	17 250	6 791
2015-04	225 552	24 150	10,7	17 581	6 569
2015-05	219 937	24 122	11,0	17 752	6 370
2015-06	220 693	23 673	10,7	17 354	6 319
2015-07	226 734	23 086	10,2	16 943	6 143
2015-08	227 096	22 140	9,7	16 299	5 841
2015-09	227 325	24 205	10,6	17 787	6 418
2015-10	227 229	25 895	11,4	18 942	6 953
2015-11	227 677	26 236	11,5	19 252	6 984
2015-12	231 153	26 908	11,6	19 544	7 364

Työtuloja samanaikaisesti Kelan työttömyysturvan kanssa saaneet kuukausittain 2013–2015 (Kela, Tilasto- ja tietovarastoryhmä)

*) Peruspäiväraha- ja työmarkkinatukimaksatukset

daan todeta, että n. 11,6 % Kelan työttömyysturvan saajista ansaitsi työtuloja joulukuussa 2015. Yhteensä työtuloja sai n. 27 000 henkilöä, ja heistä 7 364 henkilöä sai tuloja alle 300 euron suojaosan ilman, että työtuloilla oli vaikutusta henkilön sosiaalietuisuuksiin (lähde: Kela, Tilasto- ja tietovarastoryhmä).

Työn kannustavuus, työnvälitys ja työnhakulogistiikka

Ymmärtäisin Nordean pääekonomistia ja Kelan pääjohtajaa, mikäli he pitäisivät melua ja kyseenalaistaisivat yhteiskunnassa vallitsevaa toimintatapaa, jossa työtöntä kannustetaan hakemaan tuhatta työpaikkaa. Jos ei tärppää, kannustetaan hakemaan tuhat lisää.

Ymmärtäisin myös edellämainittuja ”yhteiskunnallisia vaikuttajia”, mikäli he pitäisivät melua siitä, että nuorten työnhakuohjausprosessi kokonaisuutena arvioiden toimii ala-arvoisesti yhteiskunnassamme. Lisäksi ymmärtäisin, mikäli melua pidettäisiin siitä, että talvipakkasrajoilla rakennuksilla määräaikaista töitä tekevä asiantuntijaekonomi syrjäytetään työelämästä 42-vuotiaana, koska hän oli liian hyvä ammatissaan.

Jos ratkaisut tämän tapaisiin ongelmiin ovat niin yksinkertaisia kuin Aki Kangasharju ja Liisa Hyssälä antavat ymmärtää niin, eikä jossain vaiheessa työtömällä pitäisi myös olla oikeus kysyä ja vaatia parempaa toimivuutta työnvälitysllogistiikalta?

Miksi työpaikan hakeminen saisi kestää vain 10 sekuntia?

Kun maan hallituksen on tarkoitus uudistaa TE-keskusten tukipalveluita taloudellisten resurssien vähentyessä, niin siitä kai seuraa, että nykyisen muotoisilla työllisyyspalveluilla ei enää ole tulevaisuutta. Työttömän tärkein tehtävä on oman ammattitaidon ja työkyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen. Se onnistuu parhaiten seuraavasti:

1. Työttömien koulutus toteutetaan eräänlaisella ”koulutusseteli AY-vaakuutus” järjestelmällä niin, että työtön voi etsiä vapailta markkinoilta itselleen sopivan ammattitaitoa kehittävän kurssin.
2. Kaikenlaista fyysistä kuntoa ja hyvinvointia ylläpitävää harrastetoimintaa suosittaisiin.
3. Työpaikan hakeminen saa kestää korkeintaan kymmenen sekunttia älypuhelinsovelluksella. Nykyään tämä on teknisesti täysin mahdollista. Rekrytointiviive ja työllistymisajat lyhenisivät samalla, kun työttömälle jäisi tarpeeksi aikaa henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin kehittämiseen. Työkyky ei täten pysyisi vain ennallaan vaan taso paranisi.

TE-toimiston palvelut älypuhelinsovelluksella – eduskunnan vastuu

Entä jos työttömällä olisi oikeus vaatia ja palkita tulosvastuullisuutta TE-työnvälityspalveluilta? Miksi ei, sillä ovathan työttömät veronmaksajina osallistuneet työnvälityspalveluiden rahoittamiseen.

Kehotan maan kaikkia työttömiä ottamaan yhteyttä kansanedustajaehdokaisiinsa ja vaatimaan TE-palvelujen kehittämistä niin, että ne vastaavat tämän päivän työelämää. Asian edistämistä varten olisi hyvä perustaa eräänlainen verkkoaddressi, jossa työnvälitykseen vaadittaisiin ratkaisuja koulutussetelistä ja älypuhelinsovelluksesta.

Lyhykäisyydessään digitalisaatio TE-työnvälityspalveluiden kohdalla voisi tarkoittaa, että työtön CV-tiedoillaan voi hakea työpaikkaa kymmenessä sekunnissa sen jälkeen, kun hän on tutustunut työpaikkailmoitukseen. Samalla älypuhelinsovelluksella työtön voisi myös hyödyntää koulutussetelivakuutussaldoaan jatkokoulutustautumiseen.

Kristian Sundman

Mobiilityökokeiluvälityspalvelu maahanmuuttajille

Seuraavassa lyhyt kuvaus turvapaikanhakijoille suunnatusta monikielisestä mobiilipalvelusta, *Recommend a refugee*, joka toimii yritysten ja osaajien kohtaamispaikkana. Käytännössä kyse on tilapäistöiden työnvälityspalvelusta, jolla välitetään turvapaikanhakijoille palkattomia työkokeiluja. Palvelu on tarkoitettu turvapaikanhakijoille, jotka käytännössä eivät vielä ole oikeutettuja tekemään palkkatyötä. Palkkatyörajoitus on voimassa kolme kuukautta edellyttäen, että turvapaikkahakijalla on voimassaoleva henkilöllisyystodistus. Mikäli todistusta ei ole, palkkatyörajoitus on voimassa kuusi kuukautta.

Yhteishanke

Työnvälitysovellus on yhteishanke, jonka päähallinnoitsija on Suomen Punainen Risti. Hankkeen kumppaneina toimivat Hufvudstadsbladet ja Suomen SEK&Grey.

SPR:n Vantaalla oleva vastaanotto-keskus Auramo toimii hankkeen pilottivastaanottokeskuksena. Vastaanottokeskuksen johtaja **Nelli Kasurinen** toteaa, että sovellus mahdollistaa matalan kynnyksen ”kevytyöllistymisen” vastaanottokeskuksen asukkailla. Kyse on lyhytaikaisista palkattomista työkokeiluista. Nelli Kasurisen mukaan asukkaat olisivat halukkaita tekemään töitä, koska odottelu-aika toimettonana vastaanotto-keskuksessa käy pitkäksi.

Pilottikartoituksen yhteydessä on selvinnyt, että Auramo-asukkaiden ammattiosaaminen on monipuolista. Yhteensä asukkaita on 86 mieshenkilöä, joista noin kolmannes puhuu englantia. Ammattinimikkeitä on useita mm. kokkeja, partureita, automaalareita, mekaniikkoja ja rakennusmiehiä. Kaksi turvapaikanhakijasta on suorittanut lääkärin tutkinnon.

Yritysten ja osaajien kohtaamispaikka

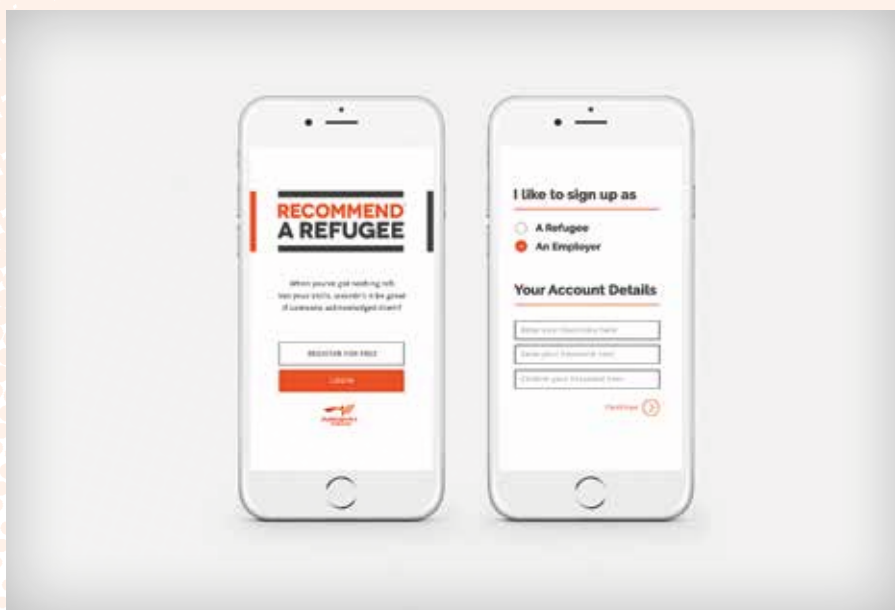
Sovellus on kehitetty yhteistyössä Hollannin SEK&Grey ja Alankomaiden maahanmuuttoviraston kanssa. Lisäksi pilotointia on toteutettu myös Ruotsissa ja Saksassa. Kokeilua on seuraavaksi tarkoitus laajentaa Vantaan Auramon vastaanottokeskuksesta SPR:n Porvoon ja Raaseporin vastaanottokeskuksiin.

Sovellus on siinä mielessä loistava, että työnhakija voi äidinkielellään arabiksi tai vaihtoehtoisesti englanniksi tallentaa järjestelmään omat perustietonsa kuten ammattiosaamisensa, koulutuksensa, kielitaitonsa ja toivomukset työn luonteesta.

Vastaavasti työllistäjä tai yritys voi tallentaa perustiedot suomen kielellä. Työllistäjän on vastaavasti rekisteröidyttävä palveluun, jotta harjoittelupaikasta voi laatia ilmoituksen. Palvelu toimii kaikkien mobiililaitteiden nettiselaimilla ja sovellus kääntää vastavuoroisesti sekä työnhakijan että työllistäjän perustiedot automaattisesti. Kyseessä on siis palkattoman työkokeilun työnvälityksestä. Työnantajalta edellytetään kuitenkin, että työmatkat ja lounasruokailu kustannetaan.

Maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö **Jaana Husu-Kallio** siirtyi tammikuussa 2016 Maaseutuverkoston järjestämän *Vastaanottava maaseutu...* -pakolaisseminaarin avauspuheenvuorossaan Maaseudun tulevaisuudessa ollutta kirjoitusta joulukuulta 2015. Kirjoituksessa todettiin, että maaseudulla olevat maatilat ovat valmiita työllistämään välittömästi kymmenisen tuhatta turvapaikanhakijaa. *Recommend a refugee* -älypuhelinsovellus olisi mitä mainioin apuväline tähän tarkoitukseen. Toivoa sopii, että maa- ja metsätalousministeriö myös käytännössä edistäisi asiaa. Viimeksi maatiloilla liikkui vierastyöläisiä noin 75 vuotta sitten suhteellisen vapaasti, joten miksi se ei voisi onnistua myös nykypäivänä?

Maatiloilla toteutettava työkokeilu on itse asiassa paras tarjolla olevista mahdollisuuksista. Voi vain kysyä, miksi näin on vain juhlapuheissa?

www.recommendarefugee.com

Älypuhelinsovellus- teknologian soveltaminen TE-työnvälityksessä?

Kyseinen palvelu on yksinkertaisesti toteutettavissa. Teknologia on jo olemassa, ja sovelluksen avulla työnhakija voi tallentaa esim. oman henkilökohtaisen CV-liitetiedoston pilvipalvelutietokantaan, mihin myös muut ammatti- ja henkilötiedot tallennetaan. Voi vain kysyä, miksi samaa menetelmää ei sovelleta tavanomaiseen TE-keskustyönvälitykseen?

Jostain syystä työ- ja elinkeinoministeriön johtoportaalille ja ministeri **Lindströmille** (TV Ykkösaamu 27.2.2016) on kuitenkin tärkeämpää postittaa työttömille 560 000 tuhatta ”Työtarjous -Nigeria kirjettä” sen sijaan, että ensisijaisesti tehtäväksi nähtäisiin ajan tasalla olevien digitaalisten palveluiden tuottaminen toiminnan rahoittajalle eli veronmaksajalle, joka nyt myös sattuu olemaan työtön. Vai onko niin, että työtön on oikeutettu vain yhteiskunnan rahoittamiin sekundäpalveluihin? Hieman vaikuttaisi siltä.

Kristian Sundman

TVY 25 vuotta!

1976 • 1977 • 1978 • 1979 • 1980 • 1981 • 1982 • 1983 • 1984 • 1985 • 1986 • 1987 • 1988 • 1989 • 1990 • 1991 • 1992 • 1993 • 1994 • 1995 • 1996

Työttömyys-oikeudenkäynnit 1984 ja 1985.

1983 perustettiin **Karenssi-sanomat**, jota julkaisi Valtakunnallinen Työttömien Valtuuskunta. Alueellisia toimikuntia oli Tampereen lisäksi Kotkassa, Kuopiossa, Oulussa, Hämeenlinnassa, Ruukissa, Rantasalmella sekä lissä.

1982 **nälkälakossa** työttömyyden puolesta Tampereella sekä paikallisia kansanliikkeitä.

Toivo Koivisto jatkoi Matin työtä alk. 1981.

Toimikunta järjesti **Rukkas marssin** 1979.

Tampereen työttömien tiedotusvaliokunta perustettiin 1976 Matti Nikkarin toimesta.

Valtakunnallinen työttömien yhteistyöjärjestö rekisteröitiin 1991.

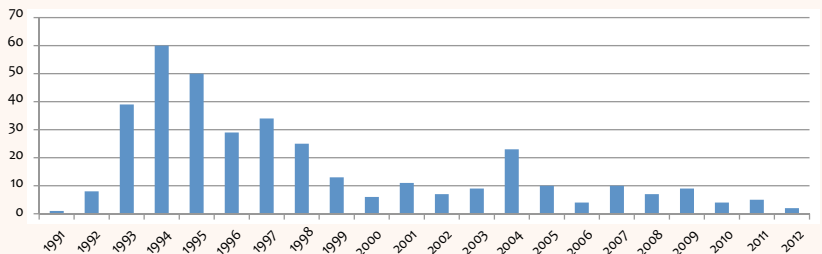
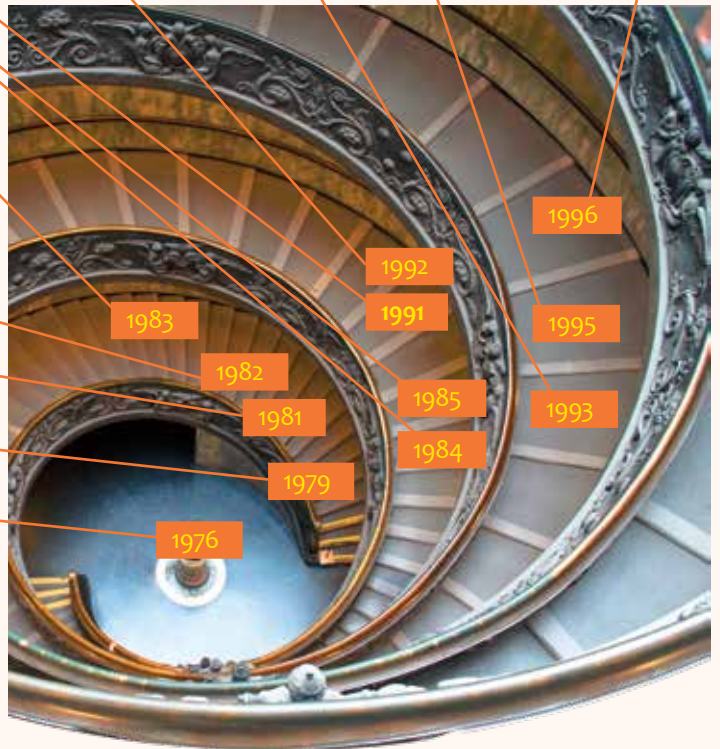
Nimi muutettiin 1992 muotoon **Työttömien Valtakunnallinen Yhteistyöjärjestö - TVY**. Puheenjohtajaksi valittiin Heikki Haapala.

Murros-torstaina 4.11.1993 marssittiin koko Suomessa ja Helsingissä.

TVY **muutti** Tampereelta Helsinkiin Lönnrothinkadulle 1995.

TVY aloitti **EU:n ruoka-avun** jäsenyhdistysten kautta 1995.

Ensimmäiset **Ihmisarvopäivät** Järvenpäässä 24.-26.10. 1996.

Suomessa perustetut työttömien yhdistykset vuosina 1991–2012.

Murrostorstai 4.11.1993.
Museovirasto. Julkaisuvapaa.

5 • 1997 • 1998 • 1999 • 2000 • 2001 • 2002 • 2003 • 2004 • 2005 • 2006 • 2007 • 2008 • 2009 • 2010 • 2011 • 2012 • 2013 • 2014 • 2015 • 2016

Vuonna 1997 marssittiin koko maassa **Eurooppamarssia**.

Työministeri Tarja Filatov vieraili Järvenpäässä 2001.

TVY:n **10-vuotisjuhla** pidettiin Kajaanissa 2001.

TVY sai uuden logon 2005.

Säikeet-hanke 2011–2014.

TVY:n **20-vuotisjuhla** pidettiin Kuopiossa 2011.

TVY:n jäsenlehti vaihtoi nimeään 20.11.2014 **TVYtteriksi**.

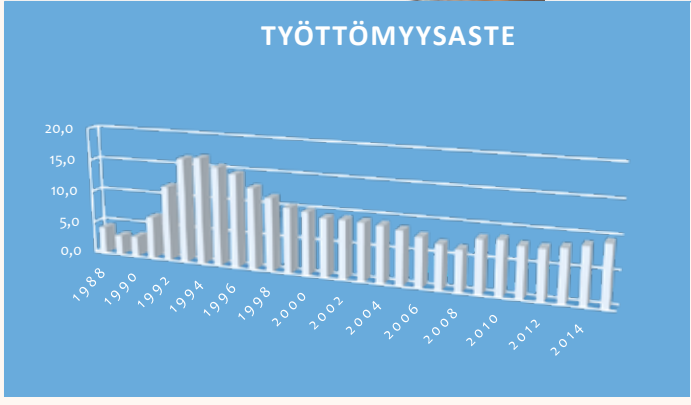
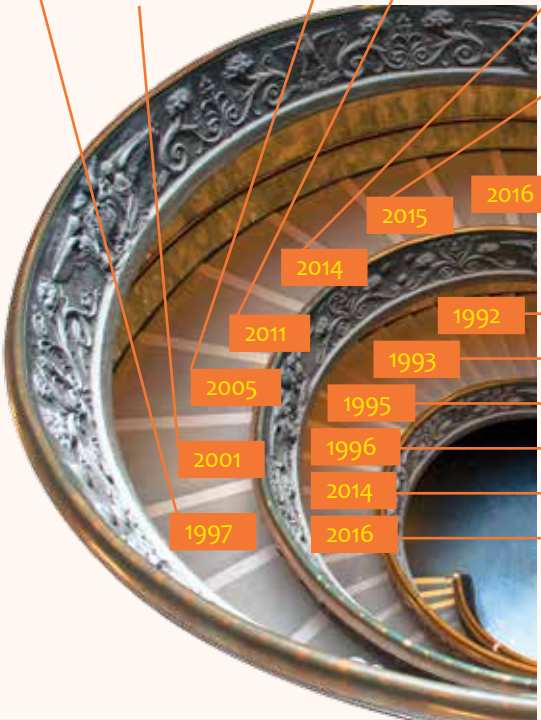
TVY järjesti **Valtakunnalliset Työllisyyden Edistämisen Päivät** 11.4.2015.

TVY järjesti **Ääni työttömälle** -tapahtumia SAK:n ja Tatsi ry:n kanssa 2016.

TVY:n puheenjohtajat:

- Heikki Haapala
- Mikko Immonen
- Mårten Grönholm
- Lea Karjalainen
- Jukka Haapakoski
- Satu Taavitsainen

Lainsäädännön muutoksia vuodelle 2016

Nippu lainsäädännössä tehtäviä uudistuksia vuodelle 2016 vaikuttaa työttömän arkipäivään. Artikkelin oheessa on linkit sivuille, joita on hyödynnetty tietoja kerätessä ja joista on saatavilla lisätietoja.

Ansiotulojen verotus

Ansiotulojen verotuksessa tehdään tulo-rajoihin tarkistukset, jolloin keskimääräinen 1,2 prosentin ansiotulojen nousu ei kiristä verotusta. Työtulovähennyksen enimmäismäärä nousee 1 025 eurosta 1 260 euroon. Tämä keventää erityisesti pieni- ja keskituloisten palkansaajien verotusta. Työttömien kannalta on ikävää, ettei työtulovähennystä saa tehdä työttömyysetuuksina maksetusta tulosta.

Palkansaajien verotus kiristyy toisaalta, kun työttömyysvakuutusmaksu työntekijän osalta nousee 0,5 %. Tämä korotus ei koske työttömiä.

Niin sanotun solidaarisuusveron eli 2 % korotuksen tuloaraja alenee 90.000 eurosta 72 300 euroon. Tämä tarkoittaa kahden ylimmän tuloluokan yhdistämistä.

Yleisradiovero

Yleisradioveroa ei enää peritä alle 10.300 euroa vuodessa ansaitsevilta. Vuonna 2015 rajana olivat 7 500 euron vuositulot. Pienin maksettava yleisradiovero nousee 51 eurosta 70 euroon. Muutos tarkoittaa, että noin 300 000 pienituloista jää Yle-
veron maksuvelvollisuuden ulkopuolelle.

Asuntolainan korkovähennys

Vuonna 2016 asuntolainan korkojen vähennysoikeus pienenee edelleen ja tänä vuonna koroista on vähennyskelpoista 55 %. Vuonna 2015 vähennyskelpoista oli 65 % koroista. Vaalikaudella 2016–2019 asuntolainan korkojen vähennysoikeutta leikataan 10 % vuosittain. Vuonna 2019 vähennysoikeus on enää 25 % asuntolainan koroista.

Pääomatulojen verotus

Pääomatulojen verotuksessa ylempi verokanta nousee 33 prosentista 34 prosenttiin. Luovutustappio muuttuu vähennyskelpoiseksi kaikesta pääomatulosta. Aikaisemmin luovutustappion sai vähentää ainoastaan luovutusvoitoista.

Ajoneuvovero ja autovero

Ajoneuvoveroa korotetaan 100 miljoonalla eurolla, mikä merkitsee 36,50 euron korotusta vuosittaiseen maksuun. Tämä korotus toteutuu täysimääräisenä vasta vuonna 2017 veron laskutusjaksojen johdosta.

Autoveroa kevennetään pienipäästöisiä autoja suosien koko hallituskauden aikana yhteensä 180 miljoonalla eurolla. Kevennys tulee voimaan asteittain vuosina 2016–2019.

Energiaverotus

Lämmityspolttoaineiden verotusta nostetaan 75 miljoonalla eurolla. Öljylämmitteisen omakotitalon lämmityskulut nousevat tämän takia noin 75 euroa vuodessa ja kaukolämmitteisen omakotitalon noin 20 euroa.

Tupakkavero

Keskihintaisen tupakka-askin hinta nousee 50 senttiä vuonna 2016 ja vuonna 2017. Tämä johtuu siitä, että tupakkaveroa nostetaan kumpanakin vuonna yhteensä 135 miljoonalla eurolla. Koko vaalikauden 2016–2019 aikana tupakkaveroa korotetaan hallitusohjelman mukaan yhteensä 270 miljoonalla eurolla.

Arvonlisävero

Tilikauden liikevaihdon perusteella laskettavan verovelvollisuuden alaraja nousee 8 500 eurosta 10.000 euroon. Lisäksi veronhuojennukseen oikeuttavan liikevaihdon yläraja nousee 22 500 eurosta 30 000 euroon.

Verovalitukset hallinto-oikeuksissa maksullisiksi

Verovalitusasiat tulevat hallinto-oikeuksissa maksullisiksi niissä tapauksissa, joissa verovelvollisen vaatimukset hylätään kokonaan. Jos asiakkaan vaatimukset hyväksytään edes osittain, maksua ei määrätä lainkaan. Ennakkoratkaisuoissa maksu määrätään lopputuloksesta riippumatta. Maksun määrää ja perii tuomioistuin.

Kuva: Mahmoud Afshartous

Kirjoittaja on koulutukseltaan varatuomari ja merkonomi. Hän toimii TVY:n lakimiehenä.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen perusosa säilyy samalla tasolla vuonna 2016, vaikka kansaneläkeindeksi laskee. Perusosan määrä on yksinasuvalla 485,50 euroa kuukaudessa. Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen tuki, jonka tarkoitus on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen perusosa kattaa tavanomaiset ja välttämättömät toimeentuloon liittyvät menot. Näitä ovat esimerkiksi ruoka, vaatteet, vähäiset terveydenhoitomenot ja vastaavat jokapäiväiseen elämiseen kuuluvat menot.

Lääkekorvauksiin 50 euron alkuomavastuu ja lääkekatto

Kelan korvaamista lääkkeistä saa sairastuvuustulain mukaisen korvauksen vasta, kun vuotuiset lääkekustannukset ylittävät alkuomavastuun, joka on 50 euroa kalenterivuodessa. Muutos ei koske alle 18-vuotiaita.

Omapastuu kerryttää lääkkeiden vuosiomavastuuta eli lääkekattoa, joka on tänä vuonna 610,37 euroa.

Linkit

<http://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/verotus-2016>

<http://www.vero.fi/fi-FI>

<http://mktl.fi/vuodenvaihte-tuntuu-mielenterveyskuntoutujan-kukkarossa/>

<http://www.kela.fi/>

<https://www.eduskunta.fi/fi/Sivut/default.aspx>

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut nousevat

Tasasuuruisiin asiakasmaksuihin tulee 27,5 % erilliskorotus, jolla tavoitellaan hallitusohjelman mukaisesti 150 miljoonan euron lisäystä maksukertymään. Asiakasmaksuasetuksessa säädetään palvelujen enimmäismaksu. Asiakasmaksujen periminen ja niiden suuruus enimmäismaksujen rajoissa kuuluvat kunnan harkintavaltaan.

Matkakorvausten omavastuu nousee

Kelan korvaamien matkojen omavastuu nousee 16 eurosta 25 euroon yhteen suuntaan tehdyltä matkalta. Matkakorvausten vuosittainen omavastuu eli matkakatto nousi 272 eurosta 300 euroon.

Yleinen asumistuki

Yleisen asumistuen perusomavastuun tulosidonnaisuus nousee 40 prosentista 42 prosenttiin. Asumistuki siis pienenee nopeammin tulojen noustessa. Asumistuen enimmäisasumismenot pysyvät vuonna 2016 samoina kuin vuonna 2015.

Yleisen asumistuen täysimääräisen tuen tuloaraja on vuonna 2016 sama kuin 2015. Siten työmarkkinatukea saava henkilö saa edelleen myös asumistuen täysimääräisenä.

Vuorotteluvapaa

Vuorotteluvapaan ehdot kiristyvät, sillä työhistoriaedellytys pitenee 16 vuodesta 20 vuoteen. Samalla vapaan enimmäiskesto lyhenee 360:sta 180:een päivään. Mahdollisuus vuorotteluvapaan jaksottamiseen poistuu eli vapaa on pidettävä yhdessä jaksossa. Vuorotteluvapaakorvaus on jatkossa kaikille 70 % työttömyyspäivärahan suuruudesta. Pitkän työhistorian perusteella ei enää makseta korkeampaa päivärahaa.

Vanhempainvapaaseen heikennyksiä

Vanhempainpäivärahaudelta maksettava 30 päivän korotettu päiväraha poistuu. Päiväraha määräytyy siltä ajalta 70 % korvausasteen mukaan nykyisen 75 % sijaan. Muutos koskee vuonna 2016 alkavia vanhempainpäivärahaaika.

Myös perhevapailta karttuva vuosilomaoikeus on heikkenemässä. Hallitus esittää, että äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan aikana vuosilomaa kertyisi enintään kuuden kuukauden ajalta. Muutos koskee 1.4.2016 jälkeen alkavia perhevapaita.

Sairauspäivä- ja kuntoutusrahan pieniä muutoksia

Sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan vähimmäismäärät pienenevät 24,02 eurosta 23,93 euroon päivää kohden.

Hallitus esittää, että sairaus- ja kuntoutusrahan 70 %:n korvaustasoon oikeuttava vuosittainen työtuloaraja on jatkossa 30 000 euroa (HE 105/2015). Nykyinen raja on 36 419 euroa vuoden 2015 tasossa. Tulorajan ylittävältä osalta sairauspäivärahaa ja kuntoutusrahaa karttuu nykyisen 40 %:n sijasta 35 % vuoden 2015 tasossa 56 032 euroon saakka ja tämän ylittävältä osalta 25 %.

Vuonna 2016 alkavien, työtuloihin perustuvien sairaus- ja osasairauspäivärahojen sekä kuntoutusrahan tuloarajat tarkistetaan palkkakertoimella, joka nousee 0,7 %.

Päivärahan perusteena olevista työtuloista vähennetään 4,6 % vakuutusmaksuvähennyksenä.

Timo Krohn
TVY:n lakimies

Työharjoittelijana työttömien yhdistyksessä

Olen Janina. Opiskelin kolme vuotta seurakuntaopistolla ja olen nyt valmistunut nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajaksi. Työskentelin koulutuksen viimeisessä työharjoittelussa toukokuun ajan Kangasniemen Työttömät ry:ssä. Sain ystäväni äidiltä vinkin soittaa ja kysyä työharjoittelupaikkaa työttömien yhdistyksestä.

Työ ja aktiviteetti, mitä täällä tehdään, ovat mielestäni erittäin tärkeää ja yksilön tarpeita kunnioittavaa. On hyvä, että työttömällä on joku oma juttunsa arkipäivinä. Se säilyttää mielestäni tietynlaisen rytmim ja tukee yksilöä siinä, ettei tarvitsisi olla vain kotona vailla tekemistä ja sosiaalisia kontakteja. Kangasniemen Työttömässä on todella rentoja ihmisiä, olivat he sitten asiakkaita tai henkilökuntaa. Ei ole mukavaa olla esimerkiksi kuntouttavassa työssä, jos ilmapiiri on kireää.

Toivon suuresti, että toiminta jatkuisi vielä vuosikymmeniä ja tällaista toimintaa järjestettäisiin muillakin pienillä paikkakunnilla. Ymmärrän toki, jos resurssit eivät ole riittävät, mutta uskon, että on ihmisten motivaatiosta ja jaksamisesta kiinni, että saadaan tämän tyyppinen paikka pyörimään. Työttömiä on ja tulee olemaan, se valitettavasti on karu fakta ja juuri siksi tarvitsemme tällaista palvelua yhteiskuntaamme enenevässä määrin.

Työharjoittelu antoi minulle jo viikossa niin paljon eväitä, että ilman muistivihkoani ja kalenteriani olisin ollut aivan hukassa. En olisi välttämättä osannut kertoa koulussa ja harjoittelun arvioinnissa, mitä kaikkea erilaista olen tässä moninaisessa työssä saanut tehdä ja nähdä.

Minulla oli maanantaisin ja tiistaisin nuori työtön asiakas, jonka kanssa tein käsityöpajalla töitä. Työpäivä meni rattaisti hänen kanssaan jutellen. Lopputuotteista tein yleensä kirjallisia töitä harjoitteluohjaajani kanssa suunnitellen ja työstäen tulevia tapahtumia. Lisäksi pääsin toimimaan yhdistyksen kirpputorilla/myymälässä ja näin, miten siellä työyhteisössä.

Olen ollut innoissani tästä harjoittelupaikasta ja pidin siitä, että jokainen päivä oli erilainen. Uskon, että saan tästä jatkoa ajatellen hyvät eväät ja erinomaisia kokemuksia moninaisista tehtävistä työyhteisössä.

Olen toiminut valmistumisen jälkeen parisen kuukautta työkokeilussa samassa paikassa. Jo se kertoo siitä, että mikään aamu ei ole ollut sellainen, ettei olisi huvittanut mennä töihin.

Janina

EU:n ruoka-apukonferenssi Brysselissä 2.–3.6.2016

Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (FEAD) verkostoitumistapahtuma Brysselissä 2.-3.6.2016.

Komissio järjesti FEAD-rahaston puitteissa verkostoitumistapahtuman, jonka tarkoituksena oli saada koolle toimijoita eri jäsenmaista vaihtamaan ajatuksia ja kokemuksia niin rahaston puitteissa toimivista toimenpideohjelmista kuin rahaston tavoitteista laajemminkin. Mukana oli edustajia jäsenvaltioissa toimivista kumppaniorganisaatioista ja niiden eurooppalaisista kattojärjestöistä, jäsenmaiden hallintoviranomaisia, tutkijoita, sidosryhminä toimivia organisaatioita sekä EU:n hallintoviranomaisia.

Suomea tapahtumassa edustivat Suomen hallintoviranomaisesta, Maaseutuvirastosta **Sari T. Niemi** sekä kolme EU:n ruoka-apua jakavan kumppaniorganisaation yhteyshenkilöt: Kainuun kansalaiskeskuksen **Kirsi Virtanen**, Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestö TVY:n **Juha Keränen** sekä Suomen Vapaakirkon **Kristian Vilkman**.

Tapahtuman avannut komissaari **Marianne Thyssen** kiitti erityisesti niitä tuhansia vapaaehtoisia, jotka työllään ylipäättään mahdollistavat rahaston toimenpanon jäsenmaissa. FEAD on EU:n pääinstrumentti helpottamaan köyhyyden pahimpia muotoja.

FEAD:n kannalta Thyssen näki tärkeänä ohjelman olevan muutakin kuin vain materiaalisen tuen jakamista. Rahaston tulee etsiä ratkaisuja, joissa hyödynnetään monipuolisesti eri rahoitusinstrumentteja tavoitteiden saavuttamiseksi sekä pyrkii yksinkertaistamaan toimintoja kiinnittämällä mieluummin huomiota saavutettuihin tuloksiin kuin menettelyihin.

Paneelikeskustelun teemoina nousivat jäsenvaltioiden mahdollisuudet soveltaa rahastoa joustavasti oman maan erityistarpeet huomioimalla. Myös järjestöillä on suuri merkitys luottamuksellisina toimijoina käytännön toimenpanon rajapinnassa. Ihmiset luottavat usein järjestöihin enemmän kuin yrityksiin. Keskustelussa huomioitiin, ettei FEAD yksin voi poistaa köyhyyttä, vaan monilla eri politiikoilla on epäsuoraa vaikutusta köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen tilaan jäsenvaltioissa.

Materiaalisen tuen jakamisen ja ruokapankkien osalta tuotiin esiin, ettei ruokajakelua pitäisi normalisoida osaksi

ihmisten elämää, vaan sen tulisi olla väliaikainen apu. Mistä ei tiedä, sitä ei kyseenalaista ('Frame of reference') saattaa aiheuttaa näköalattomuutta, kun ihminen ei osaa kuvitella elämää ilman köyhyyttä. Tällöin ihmisen on vaikea ymmärtää sitä, miten muut ihmiset näkevät hänen tilanteensa. Ihminen voi vain itse löytää itselleen sopivan ratkaisun, kukaan ulkopuolinen ei voi ratkaisua antaa.

Ruokajakelua sinällään ei voi pitää riittävänä keinona saada katkaistua vähävaraisuuden ja köyhyyden pahimmillaan aiheuttamaa sosiaalisen syrjäytymisen ja eristäytyneisyyden kehää, vaan tarvitaan vahvistavia toimia. Ruoka-apu on hyvä aloitus, mutta tarvitaan luottamuksen rakentamista, jotta henkilö uskaltaisi osallistua.

FEAD Network on avoin yhteisö niille ihmisille, jotka toimivat vähävaraisimpia auttaakseen. Sen avulla on mahdollista jakaa vinkkejä ja kokemuksia Euroopassa. Verkosto toimii pääasiassa Yammer-pohjaisena verkossa, mutta sen puitteissa järjestetään myös seminaareja.

Konferenssi jakautui eri teemojen alla toimiviin työpajoihin, joista ensimmäisenä päivänä teemoina olivat perheiden auttaminen ja lasten köyhyyteen tarttuminen, ruoka-apu sekä sosiaalinen osallisuus ja integroitumisen polut.

Perjantain työpajatyöskentelyllä jaettiin haasteita ja ratkaisuja yhteisöllisen älykkyyden menetelmällä teemoista 1) avunsaajien tunnistaminen ja tavoittaminen, 2) kumppanuuksien luominen, 3) kumppaniorganisaatioiden kapasiteetin rakentaminen ja vapaaehtoistyö, sekä 4) ruoka-avun toimittamiseen liittyvät operatiiviset asiat.

Työpajoissa oli alustavat esitykset sekä ulkopuolista perspektiiviä esityksiin antamassa kommentteilla esim. alan tutkija. Päivän päätteeksi työryhmien keskusteluista koottiin ydinhaasteet, mahdolliset avainratkaisut sekä odotukset, miten FEAD-verkoston kautta asiaa voitaisiin edistää.

Ryhmien työn tulokset löytyvät komission kokousraportista, johon alla linkki. Iltapäivän viimeinen paneelikeskustelu keskittyi siihen miten FEAD verkoston työtä tästä eteenpäin jatketaan.

Sari T. Niemi

Euroopan unioni
Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahasto (FEAD)

Komission laatima kokousraportti:
<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=15804&langId=en>

Kuvassa Ivalon Seudun Työttömät ry:n puheenjohtaja Arto Valo (oik.) ja sihteeri Anne Tennilä.

Ivalossa jaettiin helmikuun 11. ja 12. päivä 5250 kilon verran EU-ruokaa.

Tänään voi iltapäivällä sanoa, että EU-ruoka tuli ja meni. Kaikki paketit menevät varmasti tänään, tuumaili Ivalon Seudun Työttömien yhdistyksen puheenjohtaja **Arto Valo** tarkkaillessaan Työttömien talon ikkunasta pihalle kerääntyvää ruokakas-sin hakijoiden jonoa.

– Jonosta tulee pitkä Työttömien ta-lolta Ivalon Urheilutalon pihalle. Ihmis-ten rahat ovat tiukassa ja tarvetta on tälle EU-ruoalle. Ei tarve ole ainakaan vähen-tynyt viime vuosina, arvioi yhdistyksen sihteeri Anne Tennilä hetkeä ennen oven avaamista ruoanhakijoille.

– Hakijat tulevat sisälle pääovesta ja poistuvat takaovesta. Yhdistyksen tal-koolaiset ovat asemassa täällä sisällä ja jakavat ruokaa sitä mukaa kuin hakijoita

tulee. Tämä ruljanssi menee sujuvasti ja on ohi parissa tunnissa. Paljon kovempi homma täällä oli eilisiltana, kun pihalla oli 16 lavaa ruokaa ja niitä kanniskeltiin sisälle, kertoo Arto Valo.

Hernekeitto on suosituin

Jokainen EU-ruoanhakija sai ottaa mu-kaansa hernekeittoa, juustopastaa, mai-tojauhetta, hapankorppua, vehnä jauhoja, myslää, sikanautaa ja makaronia.

– Jos joku ei halua jotakin tuotetta ottaa, niin sen voi jättää tietenkin vä-liin. Vehnä jauhoja näyttävät yksinäiset mieseläjät vähän karttavan. Muutoin ih-misille kelpaa yleensä kaikki. Ivalossa ei nirsoilla, tietää Arto Valo.

Yhdistyksen aktiivit arvelevat, että etelässä saattavat nuoret perheenäidit vähän arkailla maitojauhetta, mutta Iva-lossa ei pelätä sitäkään.

Julkaistu aikaisemmin Inarilaisessa 17.2.2016 ja nyt TVYtter-lehdessä kir-jottajan luvalla.

EU:n ruoka-avulla kova kysyntä Ivalossa

Kuva: Jaakko Peltomaa

– Rahat tahtovat olla tiukalla vähän kaikenikäisillä. Eläkeläiset saavat nyt maistaa taitettua indeksiä. Eikä sitä enää tarvitse olla sen kummemmin mikään työtön tai eläkeläinenkään, että rahat vähenevät. Elinkustannukset nousevat ja kun ajattelee niitä sähkölaskuja, mitä ihmiset tänä talvena ovat kotiinsa saaneet, niin on niissä makselemista ihan työssäkäyvillä ihmisilläkin, muistuttavat tal-koolaiset.

Arto Valo sanoo, että EU-ruoan sisältö on nyt aika hyvä.

– Kaikelle on käyttöä. Ja vilkaisin noiden maitojauhepakettien päiväystä ja sitä riittää ensi vuoteen asti. Hernekeitto näyttää olevan suomalaisten vakio-suosikki, ja hyvä että sitäkin näistä paketeista löytyy. Hernekeitto menee aina kuin kuumille kiville.

Arto Valo muistelee, että kerran oli ruoka-apua hakemassa sellainenkin ka-veri, joka ei ollut syönyt päiväkausiin.

– Rahat oli loppu, eikä ollut ruokaa. Ruokakassin avulla hän pääsi pahimman yli. Kun hänelle alkoi taas päivä paistaa, niin hän toi kiitokseksi täytekakun.

Maanantai on ruokailupäivä

Ivalon Seudun Työttömät antavat kiitosta Inarin kunnalle, joka järjesti kunnan tilat ruoanjakoa varten. Työttömien yhdistyksen omaa toimitila on liian pieni ruoanjaolle, mutta kunta antoi jakopäiväksi käyttöön isommat tilat rakennuksesta.

– Kunta ja lisäksi seurakunta ovat hyviä yhteistyökumppaneitamme.

Anne Tennilä muistuttaa, että maanantait ovat Työttömien talolla ruokailupäiviä.

– Porukkaa käykin maanantaisin mukavasti syömässä, mutta aina mahtuu joukkoon uusia tulijoita.

Työttömien talo on avoinna viitenä päivän viikossa ja se toimii nyt talkoo-voimin.

– Työntekijän palkkaaminen ei ole juuri nyt onnistunut, kun ei ole löytynyt työtöntä, joka täyttäisi kaikki pykälät. Onneksi on talkoolaisia ja heillä on jopa niin paljon intoa, että talo on saatu pidettyä auki viitenä päivän viikossa, kiittelee Anne Tennilä.

Jaakko Peltomaa

– Nellimiläisten ja sevettiläisten kauppamatkat ovat pitkiä. Ja kun täällä ihmiset mökkeilevät ja retkeilevät, niin kyllä maitojauhetta arvostetaan, sanoo **Anne Tennilä**.

Ruoanjakotalkoisiin osallistunut **Pekka Huhtamella** muistelee, että maitojauhe oli jo ennen vanhaan tuttu tuote inarilaisille. Joskus oman navetan maito myytiin eteenpäin ja talonväki tyytyi maitojauheeseen.

Ruoanjakajat vilkaisevat pihalle muodostuvaa jonoa. He tuntevat useimmat jonottajista ja osaavatpa arvella, miksi nämä ovat ruoanhakuun tulleet.

HeTy tukee työttömiä monipuolisilla palveluilla

Vallilassa sijaitseva Helsingin Työttömät ry, eli HeTy, on yksi TVY:n suurimmista jäsenjärjestöistä. HeTy perustettiin 6.5.1993, kun työttömyys oli Suomessa pahimmillaan. HeTy aloitti toimintansa auttamalla muita työttömiä näiden joutuessa pulaan ja jatkaa neuvontatyötä edelleen. Neuvontatyön tavoitteena on auttaa työttömiä selviytymään ehjänä arjesta, TE-toimiston byrokratiasta, ja työmarkkinoista. HeTy järjestää tiloissaan jäsenilleen monipuolista ohjelmaa kieliryhmistä kahvi ryhmiin ja atk-kursseista perjantai retkiin. HeTy tarjoaa myös mahdollisuuden keskustella tavallisista työllistymiseen liittyvistä ongelmista. HeTysä saa myös apua työhakemuksien laatimiseen. HeTyn jäsenmaksu on 6€/vuosi.

Viikkotapaamiset kirvoittavat ajankohtaista keskustelua

HeTyn viikkotapaaminen kokoontuu joka maanantai klo 13. Viikkotapaamisiin kutsutaan asiantuntijoita ja päättäjiä ministereistä virkamiehiin ja tutkijoihin alustamaan työllisyyden kannalta ajankohtaisista aiheista. Vuonna 2016 HeTy:n maanantai viikkotapaamisissa on vierailut mm. VTM, dosentti, **Pertti Murtanen**, joka alusti aiheesta Lähi-idän pakolaiskriisin taustat. Myös sairaanhoitaja ja **Taina Häkkinen** Syöpäjärjestöjen valtakunnallisesta neuvontapalvelusta piti alustuksen, jossa hän kertoi syövästä sairastuneille ja heidän läheisilleen. Lisäksi HeTy on järjestänyt paneelin koskien Joukkovoima-kansanliikkeen mielenosoitusta 12.3. Viikkotapaamiset paitsi avavat tilan yhteiskunnalliselle keskustelulle, ne myös tarjoavat työttömille itselleen tilaisuuden kertoa mielipiteensä suoraan päättäjille.

Kahvilassa kohtaamisia ja kohtuuhintaista ruokatarjoilua

HeTyn kahvilassa työttömät voivat vaihtaa kuulumisia samassa elämäntilanteessa olevien kanssa. Keskeiset sanoma- ja aikakauslehdet ovat luettavissa, ja kahvia, pullaa sekä lounaan saa edulliseen hintaan. Torstaisin kokoontuu kahviryhmä maailmanparannuksen ja tietokilpailujen merkeissä. Lisäksi HeTy järjestetään perjantaisin retkiä ja osallistutaan jäseniään kulttuuritapahtumiin.

HeTyn kahvilassa on tarjolla päivittäin vaihteleva lounas. Lounaan kerta-hinta on 4€, mutta jäsenille hinta on vain 3€.

Mahdollisuus kartuttaa taitoja ja ylläpitää ammattitaitoa

HeTy järjestää laaja-alaisesti koulutusta jäsenilleen. HeTy-koulutuskeskuksessa voi esimerkiksi suorittaa kaikki atk-ajokorttiin vaadittavat kokeet. Lisäksi HeTy järjestää tietokoneiden kanssa täysin kokemattomille tutustumiskursseja, erikoistaitoja haluaville mm. kotisivu- ja kuvankäsittelykursseja sekä tulevaisuuden atk-taitajille Linux-käyttöjärjestelmäkursseja.

Varsinaisten atk-kurssien lisäksi HeTyssä toimivat opintokerhot, joissa opiskellaan yhdessä siten, että joku työttömistä toimii kerhon vetäjänä. Kerhoja on tällä hetkellä eri kielissä, atk-ohjelmoinnissa sekä kädentaidoissa, kuten korjausompelussa. HeTy:n kielikurssit tarjoavat mahdollisuuden ylläpitää kielitaitoa.

HeTy tarjoaa myös suomenkielen keskusteluryhmiä, jotka ovat erittäin tärkeitä maahanmuuttajien työllistymiselle. Niin kauan kun vaatimus suomenkielen taitamisesta tukkii työllistymismahdollisuuksia, on tärkeää tarjota ohjausta ja vertaistukea matalankynnyksen kohtauspaikoissa.

HeTy tarjoaa myös mahdollisuuden itsenäiseen opiskeluun. HeTyn atk-harjoitteluluokassa on koneita, joissa on perusohjelmat sekä internet-yhteydet.

Kuvat: Mahmoud Afshartous

Työtön, tartu rohkeasti Excel-pelkoosi! _

TVY:n uusi työntekijä **Nelli** ilmoittautui ensimmäisellä työviikollaan HeTy:n Excel-kurssille, vaikka pelkäsi aluksi myöntää, ettei osaa käyttää ohjelmaa.

Olen kaksikymmentäseitsemänvuotias. Kasvoin tietokoneiden kanssa. Lapsuuden yökyläreissuilla hengasimme KissFM-chatissä, teininä lisäsin kuviani IRC-galleriana, Facebookiin liityin heti kahdeksantoistavuotiaana. Olen ylläpitänyt kolmea blogia ja kirjoitin koko seitsemänkymmentäisivuisen pro-gradu-tutkielmani Microsoft Wordilla. Minun sukupolvelni tietokoneet ovat olleet opintotyökalu läpi koulun. Oletus on, että osamme käyttää suvereenisti eri tietokoneohjelmia ja omaksumme uudet sovellukset mutkitta. Vaikka olen ollut aktiivinen tietokoneidenkäyttäjä lapsesta saakka, olen valehdellut joka ikisessä lähettämässäni työhakemuksessani, että osaan sujuvasti käyttää koko Microsoft Office pakettia -mukaan lukien Exceliä.

Koska olen valmistunut humanistisesta tiedekunnasta maisteriksi, en ole viettänyt aikaa määrällisen tutkimuksen parissa. Työuraani on tähän mennessä kuulunut eri ammatteja tarjoilijasta pyörätaksikuskiin, puutarhuriin ja tiedottajaan. Olen pitänyt Exceliä välttämättömänä pahana, jonka käytön opettelisin itse, jos joku tuleva työpaikka sitä vaatisi. Minua nolotti, koska kuvittelin kaikkien muiden osaavan vaivattomasti käyttää Excelin lukuisia eri toimintoja.

Tultuani TVY:yn tiedottajaksi helmikuun alussa, sain kuulla HeTy:n tarjoamasta laajasta kurssivalikoimasta. Päätin heti ilmoittautua InDesign-kursseille, koska taitto-ohjelmasta on viestintätoimissa apua. Bongasin kurssikalenterista myös ”Excelin perusteet” ja päätin hoitaa Excel-pelkoneni alta pois. Niin HeTyssä kuin TVY:ssäkin vallitsee avoin ilmapiiri. Uutena työntekijänä minun ei tarvinnut esittää, että suoriuduin välittömästi kaikista annetuista työtehtävistä. Niin työnantajan kuin työtoverinikin kannustavat minua kartuttamaan taitojani.

Ensimmäisenä päivänä HeTy:n koulutuksessa huomasin helpotuksekseni, että kurssilla oli minun lisäksi vain yksi toinen henkilö. Olin jännittänyt etukäteen opetustilannetta, joka mielessäni muistutti yläasteen matematiikantuntia: liitu karisee, kun opettaja rustaa epäselvää yhtälöä taululle. Muut oppilaat nyökyttelevät ja tarttuvat tehtäväkirjoihin. Laskimia naputellaan ja MAOL-taulukon sivut kahisevat. Minä en osaa soveltaa kaavaa, kyynelet kirvelevät teiniangsti kajaalirajauksien takana.

Onni oli myös kahden ensimmäisen kurssipäivän ohjaajana tuurannut HeTy:n koulutuspäällikkö **Maija Makkonen**. Makkosen opastuksessa kaksi Exceliä vierastavaa kurssilaista suorittavat kahden näytön edessä harjoitustehtäviä. Toisella näytöllä Makkonen johdatti meidän esimerkkien avulla eri Excelin toimintoihin. Omilla näytöillämme keskityimme soveltamaan oppimaamme. Kysyimme paljon kysymyksiä ja saimme tehtävät tehtyä. HeTy:n kurssit kestävät viikon ja perjantaihin mennessä Excel-pelko oli selätetty. Kaavat, laskutoimet, pylväskaaviot ja muotoilu luonnostuivat nopeiden hiirenpainalluksien saattelemana.

Viikon aikana huomasin mielenkiintoisen ilmiön. Huolimatta siitä, että minua nolotti myöntää, etten osannut käyttää Exceliä, olin päättänyt kertoa ystävilleni käyväni Excel-kurssia. Viikon aikana kävin usean keskustelun, joka meni näin:

Minä: - Olen Excel-kurssilla, koska myönsin, etten osaa käyttää sitä!

Ystäväni: -No en minäkään!

Excel-taidot taskussani voin hyvällä omatunnolla mainostaa työhakemuksessani, että osaan käyttää koko Microsoft Office -pakettia. Lisäksi lämpimästi suosittelen paitsi HeTy:n kurssia myös rohkeasti omien taitojen kartuttamista. Avomiella työmarkkinoilla mukautumiskyky kertoo omien vahvuuksien tiedostamisesta.

Paltamo ei sammaloitu

Kaikki työllisyysasioita seuraavat ja osin suuri yleisökin muistaa Työtä kaikille -hankkeen, joka toteutettiin Paltamossa vuosina 2009–2013. Tuon hankkeen aikana työllistettiin liki kaikki tuolloin työttömänä työnhakijoina olleet kuntalaiset. Jälkeenpäin tuntuu hurjalta, että tuollainen hanke ja kokeilu oli edes mahdollista. Se vaati toteutuakseen paljon työtä, ennakkoluulottomuutta ja varsinkin uskoa siihen, että työllisyyttä voidaan hoitaa uudellakin tavalla. Hanketta ja sen vaikutuksia on myös tutkittu paljon.

Tällä hetkellä THL toteuttaa jatkokutkimusta hankkeen piirissä tuolloin mukana olleiden nuorten jatkoluttamisesta. Paltamon hanke on ollut kimmokkeena myös lääkäri LL **Raija Kerättären** tammi-kuussa 2016 tarkistetulle väitöskirjalle. Kaikkien tutkimusten viestit kohtaavat toisensa: pelkkä työ ei riitä ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin vaikka usein on olennainen osa sitä.

Paltamossa eletään ison hankkeen jatkokautta. Toiminta on siirtynyt ns. Valkoiselle koululle, jossa saman katon alla on yhdistyksen hallinto, kokous- ja ryhmätilat sekä Kierrätysmyymälä Kiehimä.

Työllisyydenhoidon palvelut työvoimayhdistykselle

Alkanut vuosi on kuitenkin merkittävästi erinlainen kuin kulunut vuosi. Suurin muutos on se, että joulukuussa 2015 Hyrynsalmen ja Puolangan kunnanhallitusten päätöksillä edellämainitut kunnat päättivät ostaa työllisyydenhoidon palvelut Paltamon Työvoimayhdistys ry:ltä.

Kyseessä ei ole hanke vaan pysyvä toimintamalli, jonka pohjalla on kuntien ja yhdistyksen välille solmittu ostopalvelusopimus. Samanlainen sopimus on ollut yhdistyksen ja Paltamon kunnan välillä jo jonkin aikaa.

Ainutlaatuinen toimintamalli

Yhdistys hoitaa kuntien alueella mm. hallinnoinnin velvoitetyn osalta. Kuntien alueilla olevat omat kierrätysmyymälät toimivat kuntouttavan työtoiminnan yhtenä työtoimintapaikkana ja yhdistyksellä on tiivis yhteistyö yrittäjien kanssa. Samalla yhdistys etsii koko alueella uusia toimintamalleja.

Tarkoitus on saada leveämmät hartiat hankehakemusten hakua ajatellen. Paltamossa muutaman vuoden toiminut yhdistyksen oma eläkeneuvonta on ulotettu myös osaksi muiden kuntien toimintaa.

Ainutlaatuinen toimintamalli on saanut laajasti alueellista huomioita ja toivottavasti viesti kulkeutuu myös Kainuun ulkopuolelle. Tästä on osoituksena se, että helmikuussa suurin osa Pohjois-Suomen kansanedustajista vieraili yhdistyksessä tutustumassa uuteen toimintamalliin.

Toimintamalli osoittaa, että pienetkin kunnat voivat löytyä uusia ja jopa vallankumokseellisia tapoja tehdä asiat toisin. Samanlainen väestöpohja, elinkeinorakenne, työttömyyden rakenteellinen kuva ja vahva poliittinen yhteisymmärrys halusta auttaa kaikkia kuntalaisia, on uuden toimintamallin pohjana.

Maaliskuun kalenterissa lukee muuttaman kerran merkintä: yhteistoimintaneuvottelu. Se on osoitus toimintamallin mahdollisesta laajentumisesta. Miksi ei voitaisi mennä myös Kainuun ulkopuolelle. Vain aika näyttää, mihin kaikkeen malli antaa myöden.

Paltamo, Puolanka ja Hyrynsalmi eivät sammaloitu!

Tero Huvi
Toiminnanjohtaja
044 750 7169

Paltamon työvoimayhdistys ry
www.paltamontyovoimayhdistys.fi

Kuvassa punaisella viivalla tervan ikaikainen kulkureitti Kuhmon metsistä Perämerelle.

Euroopan Unioni telakalle korjattavaksi

Melkoinen kesä on takana Euroopassa. Kuohuntaa on ollut monella rintamalla ja murheellisia ihmishenkä vieneitä tapahtumia on ollut. Väkivaltaa pitää aina inhota.

Yhteystiedot:

Soita, tekstaa: 0440-905546

Kirjoita:
satu.taavitsainen@eduskunta.fi

Lähetä kirjepostia:
Nimi, 00102 Eduskunta

Tutustu:
www.satutaavitsainen.com

FACEBOOK www.facebook.com/satutaavitsaine

TWITTER @SatuTaavitsaine

INSTAGRAM Satutaavitsaine

Työttömyys ja toimeentulon ahdinko ahdistaa ihmisiä ympäri Eurooppaa. Iso-Britannian EU-ero opettaa kantapään kautta sen, että EU:n on oltava inhimillisempi ja kansalaisten kritiikkiä on kuunneltava. Rahapula, koulutuksen ja terveydenhuollon puutteet aiheuttavat toivotonmuutta ja ovat vihan kasvualusta.

Silloin, jos arvokas laiva vuotaa, on telakalla tilkittävä reiät ja saatettava laiva taas merikelpoiseksi. Järjetöntä olisi heittää koko laiva romuttamolle. Euroopan Unionia pitää korjata ja kehittää mutta ei alas ajaa, upottaa ja repiä hajalle.

Esimerkiksi Iso-Britanniassa ulkomaisen työvoiman tulo maahan on auttanut yritysten omistajia, mutta se ei ole vaurastuttanut Britannian väestöä. Työnantajat ovat vain laskeneet palkkoja alaspäin. Se ei ole ulkomaalaisten ihmisten vika, vaan järjestelmän vika, joka mahdollistaa tällaiset ahneet ja itsekkäät työmarkkinat. Vika ei ole myöskään EU:n muuta kuin siltä osin, ettei se ole onnistunut vielä estämään palkkojen polkemista.

Brittityöväestöä EU:n työlaainsäädäntö on suojellut paremmin kuin brittien omat kansalliset työlait. Iso-Britannian oikeisto on suhtautunut hyvin nihkeästi EU:n pyrkimykseen suojella työntekijöitä, ympäristöä ja hyvinvointivaltiota palkkojen polkemiselta, nollatyösovimuksilta, veronkiertäjiltä ja pankkien keinottelulta.

Meidän suomalaisten on syytä olla terveellä tavalla kriittisiä EU:n puutteisiin, kuten julkisten palveluiden yksityistämistä kohtaan ja erilaisia valtioiden taloutta koskevia määräyksiä kohtaan. EU voi langettaa epämääräisten talouden tilastojen perusteella jäsenvaltioille rangaistuksia, jotka heikentävät ihmisten toimeentuloa ja hyvinvointia. Tällainen ruokkii ihmisten kynnisyttä ja EU-eromielttä. Eikä syyttä.

Suuret EU-maat, kuten Saksa, maksattivat muilla Euro-mailla omien pankkiensa vastuut Kreikassa. Suomelle koitui tästä miljardien vastuut vuonna 2010 Matti Vanhasen (kesk) porvarihallituksen hyväksyessä ensimmäistä kertaa mukisematta järjestelyyn. Tämä rahavirta veronmaksajilta pankkeihin tulee saada loppumaan. EU:n päätehtävä ei ole pankkien ja suuryritysten omistajien varojen turvaaminen.

Työvoiman vapaan liikkuvuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää parantaa eurooppalaisten työntekijöiden oikeuksia. Eurooppalaisille ihmisille pitää taata työtä ja palkkaa jolla tulee toimeen, sosiaalisia oikeuksia, vähentää rasittavaa byrokratiaa ja kannustaa työntekoon ja yrittämiseen.

EU:n tulee vahvistaa maidensa hyvinvointi- ja oikeusvaltion ydinominaisuuksia, kuten julkisia sosiaali- ja terveyspalveluja, varhaiskasvatusta, koulutusta, tasa-arvoa, aktiivista työvoimapolitiikkaa, julkisia investointeja, verotuksen progressiivisuutta ja työmarkkinoiden reiluutta ja sopimista. Pääpaino on jatkossa oltava ihmisten Euroopan rakentaminen.

Toivon, että Suomessa suunnataan keskustelua ja tekoja Euroopan Unionin korjaamiseen ei siitä eroamiseen.

Aktiivista syksyä odotellen!

Satu Taavitsainen
TVY:n puheenjohtaja

Työttömän elämää Päivä vain ja hetki kerrallaan

Suosikkivirteni, Päivä vain ja hetki kerrallaan, kuvastaa hyvin työttömän arjen tasaista epävakaisuutta. Ja se, että tunnen ylpeyttä saatuani yläpuolella komeilevan ajatuksen ihan paperille saakka, kuvastaa mainiosti puolestaan työttömän sielunelämää, ainakin tämän työttömän.

Olen 37-vuotias, ylioppilas ja minulla on keskiasteen ammattillinen koulutus. Viimeisin pitempiaikainen työsuhteeni päättyi syyskuussa 2006. Sen jälkeen olen tehnyt siistijän sijaisuuksia aina, kun sellaiselle oli tarvetta.

Työtön olen osaksi työmarkkinoiden ja oman alani tilanteen takia. On myös syitä, jotka useampi määritteli omaehtoiseksi. Hahmotushäiriöstä ja loppuun palamisesta johtuva alhainen työssäjaksaminen ei kuitenkaan ole omaehtoisia tai vapaaehtoisia. En sitä suunnitellut enkä halunnut.

Työpaikan hakeminen

Sanotaan, että työttömän ensisijainen tehtävä on työpaikan etsiminen ja työhakemusten täyttäminen. Monelle tämä on yksinkertainen asia ja he suoriutuvatkin siitä kiitettävästi ja sisukkaasti. Tämä ei itse asiassa ole niinkään työttömyyttä, kuin kahden työsuhteen välinen odotustila. Pitkäaikaistyöttömän ensisijainen tehtävä ja tavallaan vastuu on pyrkiä edellä mainittuun tilaan; joko omin voimin tai hakeutua ihmisten luo, jotka voivat auttaa. Tästä on kuitenkin vielä pitkä matka työn varsinaiseen etsimiseen.

En osaa sanoa kumpi tilanne on ikävämpi, eikä sitä pidä määritellä; monelle saattaa äkillinen työttömyys tulla shokkina, kun taas pitkäaikaistyöttömyys lamaannuttaa pikku hiljaa, vastoinkäymisiä yhtä kaikki. Se, mitä voi määritellä, on millaisen statuksen omaat työttömänä. Oletko pätevä, koulutettu ja kaikin puolin moitteeton työntekijä, joka irtisanottiin kurjan taloustilanteen tai työnantajan organisaatio-ongelmien takia, vai oletko yksilö, jonka on vaikea työllistyä omista elämänhallintaongelmista johtuen. Tämä erottelu tuo meidät ongelmavyyhdin luo, jolla ei varsinaisesti ole mitään tekemistä taloustilanteen kanssa.

Viidakkoon eksyminen

Pitkäaikaistyöttömällä on käytettävissä iso lista negatiivisia adjektiiveja, joilla kuvailla olotilaansa, mutta käytän nyt vain yhtä. Pitkäaikaistyötön voi tuntea olevansa eksyksissä, hän ei tiedä mihin pyrkiä, eikä hän osaa sanoa, mistä on tullut. Hän tietää vain mitä ei ole, koska yhteiskunta osaa muistuttaa häntä siitä. Ajatellaan, että ihminen on vastuussa omasta onnestaan ja menestyksestään, ja jos olet siinä epäonnistunut, et ole yrittänyt tarpeeksi.

Tämä pahasuopainen logiikka murentuu kuitenkin käsiin, kun sitä lähtee tutkimaan tarkemmin; yhteiskunnassa vallitsee taloustilanteet lisäksi myös ainainen kilpailu, joka johtaa siihen, että se opiskelupaikka tai työpaikka voi mennä sivu suun täysin ilman omaa syytä. Tämän lisäksi on se yllättävän kristallinkirkas totuus, että jos ihminen olisi kykeneväinen tekemään itsensä onnelli-

seksi, olisi hän tehnyt niin jo aikoja sitten. Jos siihen ei taas omin voimin pysty, on jokaisella oikeus pyytää apua.

Meidän onneksemme yhteiskunta on kuitenkin vielä toistaiseksi yhtä ihmistä paljon suurempi ja monisäikeisempi; sillä on olemassa ihmisiä, jotka voivat auttaa pitkäaikaistyötöntä löytämään oikealle tielle.

Testien kirjo

Työ- ja elinkeinotoimistot tarjoavat sekä työllistämispalveluja että ammatinvalinnanohjaajia. Heidän luokse mennään, jos ei tiedetä, mitä isona haluaa tehdä. Se on niin yksinkertaista, miltei ei meinaa uskoa sen olevan totta. He tutustuvat pitkäaikaistyöttömään (monin eri testein) ja pyrkivät määrittelemään, mikä olisi tälle yksilölle paras suunta. Tämä ei valitettavasti tule aina toimimaan, mutta yrittää kannattaa.

Minulle on itselleni osunut Turun TE-toimistossa kaksi erittäin pätevää, viisasta, kuuntelevaa ja auttamisenhaluista ammatinvalinnanohjaajaa. Ensimmäisen kanssa keskustelimme siitä, miksi työssä jaksaminen on kohdallani ongelmallista. Sain lopulta lähetteen neuropsykologille, joka diagnosoii hahmotushäiriön. Tämä diagnoosi selitti mm. miksi on vaikea keskittyä ja miksi työmuistini on niin huono. Näillä kaikilla ominaisuuksilla on merkitystä työtehtävien hoidossa ja siinä millaisena työntekijänä itse kukin näkee itsensä. Tarkoituksena ei ole etsiä teko-syitä sille, miksi ei saa töitä tai miksi pelkkää loppuun palamista. Se on pikemminkin esteiden raivaamista ajotieltä, sillä jokaisella on oikeus yrittää parhaansa, ilman haittatekijöitä.

Pyrkimys päivärytmiin

Työ- ja elinkeinoelämänkeskuksesta (entisestä työkkäristä) on siis löytynyt osastoja varta vasten pitkäaikaistyöttömiä auttamaan. On olemassa myös toinenkin taho, joka pystyy auttamaan; nimittäin kolmas sektori ja erilaiset yhdistykset. Monet näistä yhdistyksistä tarjoavat kuntouttavaa työtoimintaa ja palkkatuetta työtä. Viimeaikoina palkkatuetut työpaikat ovat olleet tapetilla, uusien lainsäädösten takia. Usein keskitytään

Kuva: Alexandra Ryles

Artikkeli on julkaistu aikaisemmin Christina 4/2015 -lehdessä. TVYtterissä se julkaistaan uudelleen lehden luvalla.

Kuva: Mona Stenbom

taloudellisiin tekijöihin, mitkä ovat tärkeitä, jopa elintärkeitä. Palkkausasioiden pohtiminen on kuitenkin oikotie takaisin sielua pikku hiljaa tuhoavaan oravanpyörään. Ihminen ei voi juosta ennen kuin on oppinut konntaamaan ja pikkuhiljaa kävelemään.

Toisin sanoen, pitkäaikaistyöttömän on saatava elämäänsä ensin jonkinlaisia päivärytmiä, onnistumisen kokemuksia, jotka kasvattavat itsetuntoa ja ennen kaikkea varmuutta siitä, että on arvokas ihmisenä, eikä tulosta tuottavana yksikönä. Kolmannen sektorin, usein RAY:n tukemat yhdistykset voivat parhaimmillaan tarjota näitä kokemuksia. On aivanlaatuinen kokemus löytää itsensä yhteisöstä, jonka kaikki muutkin jäsenet ovat jollain tapaa yhteiskunnan näkökulmasta katsottuna syrjässä olevia. Jotkut kokevat tämän nöyryyttävänä, minä en koskaan. Yhteiskuntamme vaativassa oravanpyörässä teeskennellään, että kaikki ovat täydellisiä, kun taas kolmannella sektorilla tiedät, etteivät ympärillä olevat ihmiset ole täydellisiä.

Itsensä kokoamista

Rikkinäisten ihmisten talossa on mahdollista koota itsensä. Tämä seikka on auttanut ainakin minua kehittymään ammatillisesti omassa palkkatukityössä infotyöntekijänä, mikä on hyvä, koska kuntouttavan työtoiminnan ja palkkatukityön lähtökohtana on tietoisuus siitä, että pitkäaikaistyötön lähtee nousemaan lamaannuksen kuopasta ylös kohti tasapainoisempaa ”työminuutta”.

Yksikään yhdistys ei kuitenkaan ole täydellinen utopia, joskus se on jopa kuin lastentarha, jossa ilman taloudellista vastuuta ja tehokkuutta pääsee taantumaan lapsen tasolle. Pitkäaikaistyötön on aina kuitenkin aikuinen, vaikka olisikin pitkäaikaistyötön ilman omaa syytään. Mutta haastava elämä on usein parhain opettaja. Tämä on osuva ilmaisu, koska joskus voi löytää itsensä aivan uudesta roolista, minun tapauksessani opettajan roolista.

Yhdistykset tarjoavat työmahdollisuuksien lisäksi erilaista toimintaa ja harrastuksia. Kokemukseni mukaan hyvä yhdistys tekee parhaansa tarjotakseen näitä mahdollisimman edullisesti

tai jopa ilmaiseksi, jotta pitkäaikaistyöttömälläkin, muista vähävaraisista puhumattakaan, olisi varaa ja mahdollisuuksia harrastaa ja kokea mielenkiintoisia asioita. On laulukuoroa, lukupiiriä, yhteisiä teatterimatkoja, liikuntaa ja kieli-kerhoja.

Mahdollisuuksien avautumista

Itse olen jo toista vuotta pitänyt vapaaehtoispuhujalta englannin keskustelukerhoja. Kerhon nimi on *lisi English* ja pyrin tarjoamaan kiinnostuneille mahdollisuuden käyttää oman tasoista englannin taitoa rennossa ja mukavassa ilmapiirissä. Tämän lisäksi opetan käytännön englantia eli sanastoa, fraaseja jne. ja nimenomaan sellaista, jota ulkomailla oikeasti puhutaan.

Kerhon perustaminen tyhjästä oli erittäin pelottavaa ja on aiheuttanut unettomia öitä, sillä vastuu onnistumisesta on yksin minun harteillani. Välillä tuntuu järjettömältä nähdä niin paljon vaivaa vapaaehtoistyön eteen. Kerhoni on alkuvaikeuksien jälkeen kuitenkin ottanut tuulta alleen ja hyvän mielen hetkiä on ollut monia.

Olen saanut tuntea itseni päteväksi ja inspiroivaksi opettajaksi ja tehokkaaksi organisoijaksi, joka hallitsee budjetin ja paperityöt. Valikoiduin tähän osaan vain siitä syystä, että englantia sattuu olemaan toinen kotikieleni. Ylioppilaskokeissa suoritin englannin kielen kokeen, mutta sen jälkeen en päivääkään ole kieltä opiskellut virallisella taholla eli yliopistossa.

Pitkäaikaistyöttömälle, joka ei voi edes kutsua itseään akateemiseksi työttömäksi ja siten omata edes hitusen arvostusta yhteiskunnan silmissä, tämä on iso asia. Ja kaikkein arvokkainta onkin se tieto, että yhteiskunnan standardeja noudattavien vastaavanlaista palvelua tarjoavien (kuten kansalaisopistojen) silmissä en olisi tehtävään pätevä, eikä minua siihen palkattaisi. Ja kuitenkin kerholaiseni ovat useaan otteeseen ilmaisseet, kuinka mukavaa, inspiroivaa ja opettavaista kerhossani on. Minä, akateemisesti kouluttamaton pitkäaikaisyttötön, olen saanut vilpittöntä kiitosta ja arvostusta.

Alexandra Ryles

Häme

Kärkölan Työttömät ry,
Asematie 1–3, 16600
Järvelä, 040 308 6210,
www.koti.phnet.fi/ktry

Lahden Työpaja 92 ry,
Lemminkäisenkatu 4, 2.
krs., 15210 Lahti, 041 464
3846, 044 756 7123

**Orimattilan Työnhakijat
ry,** Lahdentie 65 D, 16300
Orimattila, (03) 777 1431

Työapu Lahty ry, Apilakatu
3, 15610 Lahti, 040 580 1079,
www.lahty.fi

Kaakkois-Suomi

**Etelä-Kymen Työttömät –
EKYT ry,** Maariankatu 18,
49400 Hamina, (05) 354
1181, 05 749 3268, www.
ekyt.net

**Imatran Työnhakijat
ry,** Koskikatu 1 D, 55120
Imatra, 050 304 7946,
050 461 6390. www.tvy.fi/
imatrantyonhakijat

Kohti Työtä ry,
Vesivallinaukio 1, 48600
Kotka, 040 931 3717,
kohtityota.fi

**Kouvolan Seudun Työttö-
mät ry,** Hallituskatu 11, 2.
krs., 45100 Kouvola, (05)
371 1741, 040 173 6422, kou-
volanseudunttyottomat.
weebly.com/

Kouvolan Työnhakijat ry,
c/o Matti Nygrén, Päätie
13, 46900 Inkeroinen,
050 465 5646, www.
kouvolytyonhakijat.
weebly.com

Kymijoen Tukipuu ry,
Tehontie 31, 45200 Kouvola,
044 322 1678, tukipuu.fi

**Lappeenrannan Seudun
Työnhakijat ry,** Meijerinkatu
1, 53500 Lappeenranta, 040
026 9262, 040 026 9206,
www.lprsth.fi

Parikkalan Työnhakijat ry,
Petäjikönkatu 12 A 3, 59100
Parikkala, 050 528 8318

Kainuu

**Kajaanin Työvoimayhdistys
ry,** Linnankatu 2, 87100
Kajaani, (08) 6140 098, 044
314 0098, sites.google.com/
site/ktykajaani/

**Paltamon Työvoimayhdis-
tys ry,** Vaarankyläntie 3,
88300 Paltamo, 044 750
7169, www.paltamontyo-
voimayhdistys.fi

**Puolangan
Työvoimayhdistys ry,**
Keskuskatu 3, 89200
Puolanka, (08) 6155
4531, 040 575 1087,
jarjestot.kainuu.fi/index.
asp?id=583#open

Keski-Suomi

**Jyväskylän Katulähetys
ry,** Kankitie 10, 40320
Jyväskylä, 0400 656613,
www.jklkl.fi

**Jyväskylän Uusiotuote
ry,** Vapaudenkatu 8,
40100 Jyväskylä, 040 740
9888, 045 260 3211, www.
uusiotuote.fi

**Jyvässeudun
työllistämisyhdistys – JST
ry,** Matarankatu 6, 40100
Jyväskylä, 040 821 1987, 040
595 6504, www.jstry.fi

**Kuhmoisten
Työvoimareservi ry,** Toritie
41, 17800 Kuhmoinen,
040 718 1266, 050 300
3909, tyovoimareservi.
kotisivukone.com

**Pihtiputaan Työttömät
ry,** Pistotie 2, 44800
Pihtipudas, 040 7370 656

**Saarijärven Työttömät
ry,** Paavontie 17, 43100
Saarijärvi, 040 198 0884,
040 547 8894, saarijarven.
tyottomat.googlepages.
com

Suolahden Työttömät ry,
Kisakatu 7, 44200 Suolahti,
(014) 542 092, 040 568 9137,
www.suolahdentyottomat.
net

Lappi

**Ivalon Seudun Työttömät
ry,** Vasantie 3, 99800 Ivalo,
046 613 7055

**Kemijärven Työnhakijat
ry,** Jaakonkatu 2–4, 98100
Kemijärvi, 045 2642683

Kolarin Työttömät ry,
Kurunkuja 1, 95800
Sieppijärvi, (016) 547336,
www.xn--kierrtyskeskus-
ghb.com/kolarin-tyottomat-
ryn-kierratys/

Sallan Menokkaat ry,
Kuusamontie 45, 98900
Salla, 040 521 0494,
menokkaat.wordpress.com

Pohjois-Karjala

**Aktiiviset Työtähakevat
ry,** Jakokunnantie 3, 80230
Joensuu, (013) 313 930, 050
553 9563, www.kaytanto.fi

Juuan Työttömät ry,
Peltotie 2, 83900 Juuka

**Kontiolahden Työttömät
ry,** Keskuskatu 24, 81100
Kontiolahti, 045 888
1255, 050 571 9643, www.
kontiolahdentyottomat.fi

**Nurmeksen Aktiivit
Työnhakijat ry,** Koulukatu
5, 75500 Nurmes, (013) 480
110 040 715 1963, www.oyk.
fi/~narekartano/

**Rajaseudun Työttömät ry
/ Raili Kallio,** Kalliontie 107,
82655, Värtsilä, 050 412
0386

Tohmajärven Nurkka ry,
Maiju Lassilan tie 2, 82600
Tohmajärvi, 040 361 7073,
www.nurkkala.net

Pirkanmaa

**Kangasalan Työttömät
ry,** Rekolantie 15,
36200 Kangasala,
(03) 377 3906, www.
kangasalantyottomat.fi

Kihniön Työttömät ry,
Prunnintie 6, 39280 Kihniö,
045 104 0413

Kyrön Eloisat ry, Haviantie
2 A 5, 39200 Kyröskoski,
040 763 7912, www.
kyroneloisat.com

**Lempäälän–Vesilahden
Työttömät ry,**
Sotavallantie 17, 37500
Lempäälä, 040 3505 231,
kierratyskeskusvarikko.
weebly.com

Nokian Väliasema ry,
Nokian Valtatie 25 C, 37100
Nokia, (03) 341 1301, www.
elisanet.fi/nokiantyottomat/

**Tampereen Seudun
Työllistämisyhdistys Etappi
ry,** Sarvijaakonkatu 28–30,
33540 Tampere, 010 231
2360 www.etappi.info

**Toijalan Seudun Työttömät
ry,** Hämeentie 41, 37800
Akaa, 040 356 8989, www.
toijalantyottomat.com

Ura Ovi ry, Tietotie 1, 37630
Valkeakoski, 044 740 6336,
www.uraoviry.fi

Virtain Työttömät ry,
Sairaalanatie 1, 34800 Virrat,
(03) 485 1329

Wiialan Sentteri ry,
Kansankatu 1, 37830 Akaa

**Ylöjärven Voimavara
ry,** Mikkolantie 11, 33470
Ylöjärvi, (03) 348 4234, 044
048 4234, www.kolumbus.
fi/ylojarven.tyottomat.ry

Etelä-Pohjanmaa

**Alavudenseudun Työttömät
ry,** Torikatu 4, 63300 Alavus,
040 573 2053

Ilmajoen Työttömät ry,
Asematie 5, 60800 Ilmajoki,
045 261 2552

**Jalasjärven Työnhakijat
ry,** Keskustie 33, 61600
Jalasjärvi, (06) 458 0211, 044
280 7024, www.netikka.
net/jalasjarven.tyonhakijat.
ry

Kauhavan Työnhakijat ry,
Kauppatie 129 A, 62200
Kauhava, 040 736 2414

Kiertoliike ry, Ostolaritie 11,
63700 Ähtäri, 040 724 5536

Kurikan Työnhakijat ry,
Keskuspuistikko 22, 61300
Kurikka, 045 618 1874, kth.
netanvia.fi

Lapuan Työnhakijat ry, Siiriläntie 3, 62100 Lapua, 050 464 6798, 06 438 4307, www.lapuantyönhakijat.net

Keski-Pohjanmaa

Eläinhoitola Kotipesä ry, Hanhinevantie 115, 67500 Kokkola, 040 543 3759, 044 309 6464, elainhoitolakotipesa.fi/kotipesa/

Kokkolan Työttömät ry, Niittykatu 1, 67100 Kokkola, (06) 831 5514, www.koty.fi

Pohjois-Pohjanmaa

Haapaveden Uhanalaiset Työttömien yhdistys ry, Hakakuja 4, 86600 Haapavesi, 040 719 8748

Haukiputaan Työnhakijat ry, Kauppakuja 2, 90830 Haukipudas, 040 704 6731, 040 528 7419, haukiputaantyönhakijat.com

Työpetari ry, Urheilutie 2, 93100 Pudasjärvi, 044 082 2130 044 082 2138, www.puty.fi/

Ylivieskan Työttömien Yhdistys ry, Valtakatu 11 B 19, 84100 Ylivieska, 040 725 6108

YTYÄ – Yhteistyötä Työttömät ry, Vaaskiventie 10 90500 Oulu, 040 773 3235, www.ytya.net

Satakunta

Harjavallan Seudun Työnhakijat ry, Harjavallankatu 6 A 4, 29200 Harjavalta, (02) 674 0881

Kankaanpään Toimitupa ry, Kuninkaanlähteenkatu 4 as. 11, 38700 Kankaanpää, (02) 572 3842, kotisivu.dnainternet.fi/tyonhak/Index.htm

Merikarvian Seudun Työnhakijat ry, Kauppatie 48, 29900 Merikarvia, 044 551 0124, www.facebook.com/groups/379945522031738/

Porin Seudun Työttömät ry, Mikonkatu 21, 28100 Pori, (02) 641 4695, www.pstry.sivutie.net

Etelä-Savo

Juvan Työllistettävät ry, Juvantie 24, 51900 Juva, 050 558 8501, www.juvankirppari.fi

Kangasniemen Työttömät ry, Teollisuustie 4, 51200 Kangasniemi, 040 096 1125, 044 066 4703, www.kangasniementyottomat.fi

Mikkelin Työttömät ry, Porrassalmenkatu 1, 50100 Mikkelä, 044 7220 502, www.mikkelintyottomat.fi

Mäntyharjun Työttömät ry, Kauppatie 1–3, 52700 Mäntyharju, 044 055 7233, 040 590 5238, www.potkuri.net

Rantasalmen Työttömät ry, Sudentie 1, 58900 Rantasalmi, (015) 440 816, 040 729 0777, www.rantasalmentyottomat.com

Työpajayhdistys Teko ry, Ahertajantie 10 57230 Savonlinna, (015) 555 0179, 044 337 2725, www.tietoteko.ne

Pohjois-Savo

Iisalmen Työttömät ry, Kunnankatu 6, 74120 Iisalmi, (017) 817 344, www.iisalmentyottomat.fi

Kaavin Työnhakijat ry, Kaavintie 8, 73600 Kaavi, 040 770 2049, kaavintyonhakijat.tripod.com/

Kiuruveden Työttömät ry, Asematie 16, 74700 Kiuruvesi, 046 661 9403

Lapinlahden Työttömien Tuki ry, Juhani Ahontie 5 as. 8, 73100 Lapinlahti

Rautavaaran Työraitti ry, Kirkkotie 2, 73900 Rautavaara, 040 752 8712

Suonenjoen Tehdäänitse ry, Valkeisenkatu 18 A 1, 77600 Suonenjoki, 040 048 3416, 040 811 0366, tehdäänitse.nettisivu.org

Uusimaa

Audentes ry, c/o Olli Ohvo, Kalliolantie 1 B 2, 02610 Espoo, 040 6766 333

Hakunila-Länsimäki Työttömät ry, Ruunikokkuja 2, 01200 Vantaa, (09) 556 659, 040 736 4255, www.vantaalla.info/sivu/index.php?option=com_sobi2&so bi2Task=sobi2Details&catid=3&sobi2Id=372&Itemid=7

Helsingin Työttömät – HeTy ry, Nokiantie 2–4, 00510 Helsinki, 045 874 8467, 045 874 8467, www.hety.fi

Karkkilan Aktiiviset Työnhakijat ry, Helsingintie 54, 03600 Karkkila, 040 847 7176

Koillis-Helsingin Työ ja Toiminta KO-TY ry, Traktoritie 2, 00700 Helsinki, (09) 347 1577, 050 408 1592, www.kotyry.suntuubi.com

Korson Työttömät ry, Nousutie 1, 01450 Vantaa, 050 375 49159, www.korsontyottomat.suntuubi.com

Lohjan Seudun Työttömät ry, Sairaالاتie 4, 08200 Lohja, (019) 369 1221, www.lohjanseuduntyottomat.fi

Maahanmuuttajan Kulttuuri ja Taideyhdistys MKTY ry, Hakopolku 2, 2. krs., 01360 Vantaa

Meri-Vuosaaren Työttömät ry, Mustalahdentie 10 2. krs., 00960 Helsinki, (09) 341 6291, www.kolumbus.fi/mvtry

Porvoon Seudun Työnhakijat ry, Kaivokatu 37, 06100 Porvoo, (019) 524 3411, www.porvoontyonhakijat.com

Suomen Afrikkalaiset Työttömät ry, Linnanrakentajantie 6, 00880 Helsinki, 046 908 9750

Toimintakeskus Sampola ry, Alakiventie 8, 00920 Helsinki, (09) 340 4684, 040 544 8403, kaupunginosat.net/myllypuro/index.php/muut-yhdistykset-mainmenu-248/ toimintakeskus-sampola-mainmenu-259

Työllistyvä Vihti TyVi ry, Naaranpajuntie 22 G 34, 03100 Nummela, 046 618 0544, www.tyviry.com

Työttömien Liikunta: Liikauttajat ry, Nokiantie 2–4, 3.krs., 00510 Helsinki, (09) 7746 830 (09) 7746 8332, 050 639 89

Vantaan Työttömät ry, Leinikkitie 22 B, 01350 Vantaa, 040 771 8640 09 857 1896, www.van-tyo.fi/

Varsinais-Suomi

Kaarinan Työttömät ry, Koristontie 1, 20780 Kaarina, 0400 980805, 010 279 6200 www.ekokaarina.net

Loimaan Seudun Työttömät ry, Leppäkuljunkatu 2, 32200 Loimaa, 046 661 9674, www.duuniparkki.fi/loty/

Moniosaajat ry, Liljanlaaksonkatu 10 23500 Uusikaupunki, (02) 841 8648, www.uusikaupunki.fi/tyottomat

Mynämäen Seudun Työttömät Työnhakijat ry, Keskuskatu 19, 23100 Mynämäki, 044 435 6950

Salon Alueen Työttömät ry, Länsiranta 4 A 1, 24100 Salo, (02) 733 3375, 0400 631 426, www.sat-ry.fi/

Turun Seudun TST ry, Kanslerintie 19, 20200 Turku, 044 700 7421, 044 700 7422, www.tstry.com

Varissuon Työttömät VT ry, Hintsankuja 4, 20610 Turku, 040 755 4036, www.vtry.fi

Laivakoulutus 16.–18.11.2016

16.11.2016 Talpa, Sörnäisten rantatie 25, Helsinki

- 11:00 Tervetuliaiskahvit
- 11:30 Satu Taavitsainen, TVY:n puheenjohtaja, päivien avaus
- 11:45 **Yllätyspuhuja**
- 12:45 Anne Huotari, työllisyyspalveluiden hyvät käytännöt – kokemuksia Pohjois-Suomesta
- 13:30 Lounas
- 14:30 Jarno Karjalainen, THL, sosiaalipalveluiden nykysanasto - mihin suuntaan sosiaalinen kuntoutus on kehittymässä ja miksi?
- 15:30 Kahvit
- 16:00 Timo Nerikko, EHYT ry, Miten rakennetaan toimiva päihdeohjelma?
- 16:45 Hannu Isotalo, TST ry – yhdistyslähöisen kuntouttavan työtoiminnan palvelupaketin konseptointi ja neuvottelu kunnan kanssa
- 17:30 **Bussikuljetus laivalle (***

Länsisatama, Helsinki: M/S Star

- Lähtö 19:30 Helsinki/Länsisatama
- Illallinen 19:00 Laivalla/Shuttle Buffet
- Saapuminen 21:30 Tallinna/D-terminaali (*

17.11.2016 Tallink Express Hotel, Sadama 9, Tallinna

- 10:00 Hallitusneuvos Päivi Kerminen, Ajankohtaista työvoimapalveluista
- 11:30 Tauko
- 11:45 Päivi Kerminen jatkaa
- 12:30 Terveysteksi-hankkeen esittely
- 13:00 Lounas
- 14:00 Vapaata tutustumista Tallinnassa
- 19:00 Yhteinen illallinen

18.11.2016 D-terminaali, Tallinna: M/S Star

- Lähtö 10:30 Tallinna (*
- Saapuminen 12:30 Helsinki

*) Bussikuljetukset laivalle sekä Tallinnassa hotellille ja takaisin

Ilmoittautuminen verkkosivujen kautta

Lisätietoja:
Juha Keränen, puh. 040 547 7090

Työttömien Valtakunnallinen
Yhteistoimintajärjestö – TVY ry
Sörnäisten rantatie 27 C 4
00500 Helsinki

